

ועדת החקירה האזרחית של אסון ה-7.10

ישיבה מיום 1 בספטמבר 2024

נוכחים:

חברי הוועדה:

השופטת בדימוס ורדה אלשיך, יו"ר הוועדה
רנ"צ בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל
המשטרה לשעבר
אלוף במיל' איל בן ראובן
מר רפי בן שטרית, ראש עיריית בית שאן
לשעבר
תא"ל במיל' יהודית גריסרו

עדים:

ניצב משנה בדימוס אייל אזולאי, מ"מ מפקד
מרחב הנגב ב-7.10.

פרוטוקול

כנס העד ניצב משנה בדימוס אייל אזולאי, מ"מ מפקד מרחב הנגב ב-7.10.

ורדה אלשיך: בוקר טוב.

העד: בוקר טוב.

ורדה אלשיך: אנחנו מודים לך שהגעת. בתוקף התפקיד שלך, נשתדל בהתחלה לא להפריע לך

בשאלות, אבל נשמח אם תתחיל מלספר לנו איפה היית ב-7.10 כשהתחיל

האירוע, איפה היית בהמשך, מה קרה מבחינת המשטרה ומבחינת האירועים

סביב הנהלים שהיו במשטרה וכו'.

העד: בוקר טוב, ברשותכם קודם כל בוקר מאוד קשה, יש לנו שלושה שוטרים שנרצחו

הבוקר בפיגוע סמוך למחסום (?), ואתמול עוד חטופים שהוחזרו לא בין החיים.

תמיכה לכולם מכאן. בפתח הייתי מעדיף למסור את כל העדות האישית שלי על

סמך האירועים שאני עברתי. כמובן זו לא ועדה ממלכתית, ומכיוון שאין כזו, בחרתי להגיע לפה ולמסור את העדות לוועדה החשובה הזו. אני אשתדל למסור לוועדה את כל הפרטים, כמובן את האמת, מה שאני יכול למסור, כי מכיוון שהוועדה הזו לא ממלכתית יש דברים מסווגים תחת חיסיון. אני אשתדל לפרט מבלי לתת את הפרטים האלה. קצת רקע אישי, אני פרשתי לפני חודשיים אחרי שירות של 34 שנים במשטרה ובצבא. בצבא הייתי גם בקבע, קצין בגולני. השתחררתי והתגייסתי למשטרה, ובשירות עברתי מגוון רחב של תפקידים, המרכזיים בהם מפקד תחנת רהט, ראש מדור מבצעים של משטרת ישראל באגף המבצעים, מפקד יחידת מתפ"א (מנהלת תיאום פעולות אכיפה), יס"מ ארצית, הייעוד שלה זה לתכלל את כל נושא הטיפול בבנייה בלתי חוקית, אבל יש לה גם זרוע מבצעית מאוד משמעותית שמטפלת גם באירועי הפרות סדר וטרור, וכך גם במסגרת ה-7.10 הם הגיעו, לחמו, ואיבדו 8 שוטרים וקצינים. סגן מרחב מפקד הנגב, וב-7.10 מכיוון שכבר לא היה מפקד מרחב, שימשתי כממלא מקום מפקד מרחב הנגב, ולמעשה פיקדתי על הזירות השונות בתחום עליו אני אחראי במסגרת התפקיד. קצת רקע ברשותכם.

שלמה אהרונישקי: כמה זמן היית מ"מ מפקד המרחב לפני ה-7.10?

העד: בערך חודשיים. קצת רקע לפקודה הזאת שנקראת פרש פשט, היא מכילה לא מעט נתונים שחשוב להגיד. ב-2016 אני באגף המבצעים, מפקד המחוז דאז קורא לנו לצוות מצומצם ואנחנו למעשה נחשפים לראשונה לתרחישי הייחוס שמדברים על אותה תכנית כפי שראינו, לא בהיקפים כפי שראינו. אנחנו קיבלנו גם מהשב"כ וגם מהצבא איזשהו תרחיש ייחוס של פלישה של עשרות מחבלים ממספר נתיבי חדירה לתוך שטח מדינת ישראל, מספר מצומצם, כאשר בפועל

אנחנו יודעים שהיו כ-4,000 מחבלים שנכנסו ועוד 2,000 בוזזים, וזה לא כולל את ה-2,000 שהיו ברקע, כלומר מדינת ישראל הותקפה על ידי 10,000 מחבלים באותו בוקר. היום הפקודה נקראת פרש פלשת, בהתחלה זה נקרא קפיץ דרוך, וזו הייתה פקודה שהתייחסה לפיקוד דרום, כי האיום התייחס לגזרה הדרומית. אבל מהר מאוד הפקודה הפכה להיות פקודה הרבה יותר רחבה, משום שכבר אז הבנו בשלב התכנון שהמענה לא יכול להתבסס רק על כוחות המחוז, ובטח לא המרחבים עצמם, נגד התרחיש.

הפקודה צבאית?

רפי בן שטרית:

העד:
לא, היא פקודה בין-ארגונית. הצוות שכתב את הפקודה, שאני ישבתי מטעם המשטרה, צה"ל היה צוות משלו, וגם שב"כ. שלושת הגופים יושבים וכותבים כמו בכתיבה צבאית או כתיבה משטרתית, בהתייחס לתרחישי הייחוס, לאיום הייחוס, מה הפערים ואיך אנחנו משלימים אותם, וכך בעצם מ-2016 אנחנו לפחות כמשטרה, אני יודע שגם הצבא וגם השב"כ, אבל אני מתייחס בהיותי קצין משטרה בגמלאות לסוגיה הזו של כתיבת הפקודה והמענה, כשהבנו שאנחנו בפערים גדולים ביחס לאיום. חשוב לי להדגיש שהרעיון המסדר של פקודת פרש פלשת זו חלוקת תחומי אחריות ברורה. במדינת ישראל יש את צה"ל בגזרתו ואת משטרת ישראל בגזרתה. צה"ל אחראי על פי מפה מסודרת, אני נותן איזשהו כלל כדי לא להיכנס יותר מדי לפרטים, על כל מה שסמוך לגבול ועל אזורים סמוכי גבול. זה אומר שכל עוטף עזה לצורך העניין הוא תחום באחריות ביטחונית מלאה של צה"ל. יחד עם זאת, אנחנו עובדים כשני גופים כתף אל כתף כל הזמן, והפקודה באה להסדיר את תפקיד המשטרה בתוך האירוע הזה כאשר הרעיון הוא שהמשטרה תעשה שתי פעולות מרכזיות. פעולה אחת לפרוש בטווח זמן מוגדר,

אני לא אכנס לפרטים, אבל טווח זמן קצר יחסית, לבלום את ההתקפה ולא לאפשר לזליגות ככל שיהיו מתחום האחריות הצה"לית לתחום הבט"פ שלנו.

איל בן ראובן: אני לא מבין את מה שאתה אומר. אתה אומר שהמרחב של הנובה, לצורך העניין, או מרחב העוטף על פי פקודת פרש פשת היא באחריות הצבא.

העד: מבחינה ביטחונית, כן.

איל בן ראובן: והמשטרה אמורה לתת מענה על משימותיה של עצירים וכו'.

העד: בדיוק, תנועה וסדר.

איל בן ראובן: בתוך המרחב הצבאי. זה אומר שמי שאחראי בעיניך על המרחב, לצורך העניין, הוא מפקד האוגדה. הצבא.

העד: צה"ל, אוגדת עזה, באמצעות החטיבה שלה.

איל בן ראובן: היא האחראית. זאת אומרת שאם אני מבין נכון, לקראת מערך כזה של הנובה שמגיעים בשבת 4,000 אנשים, אני מניח שזו לא פעם ראשונה, אתה אומר שמי שאמור להוציא את הפקודה השלמה לכל הדבר הזה זה צה"ל, ובפנים יש נספח של המשטרה שהוא צריך לעשות כך וכך. האם אני מבין נכון?

העד: אתה מבין נכון, הצגת את זה נכון. יותר מזה, אנחנו כחלק מהמשטרה, כגוף שעוסק במתן חוות דעת להיתר, מי שמוציא בסוף את ההיתר זה הרשות המקומית. המשטרה מוציאה המלצה מחייבת, זה אומר שאם אני אומר שלא יהיה אירוע, הרשות המקומית לא תסתור את מה שהמשטרה אומרת. אני גם תמיד מנמק. לכן גם בשלבי התכנון של מסיבת הנובה אנחנו מפנים את המפיק לצבא ומחייבים אותו בקבלת אישור מאוגדת עזה, ומבהירים - ככל שלא יהיה אישור, לא תהיה מסיבה.

ורדה אלשיך: ואם קיבלו אישור, איפה אתם נכנסים לתמונה מבחינת מה שאמרת קודם, כתף

אל כתף?

העד: רגע, אני מבין שהנובה זה אירוע מרכזי, אבל מכיוון שחשוב לי שהוועדה והציבור

יכירו את פרק המבוא, נקרא לזה, כי מאוד חשוב להבין לתוך האירוע. אין לי בעיה

ישר לגלוש לנובה, אבל זה לפספס.

איל בן ראובן: רק שאלות הבהרה, של הבנה.

שלמה אהרונישקי: פרש פשת, שמדבר על פריצת מחסומים, היא פקודה מחוזית או מרחבית?

העד: ארצית.

שלמה אהרונישקי: ופריסת המחסומים מחייבת תגבור כוחות למרחב הנגב?

העד: לא. 16 מחסומים בתחום המרחב הדרומי. מכיוון שמדובר בטווח זמן מיידי, כי

הנחת העבודה בפקודה שאנחנו או נקבל התרעה על ידי מי שאמור לספק אותה,

שזה צה"ל אמ"ן או שב"כ, או נקבל קצת יותר מזה, או לא נקבל בכלל, או ברגע

האחרון. מה שקרה בפעול, אנחנו כולם יודעים, שלא קיבלנו שום התרעה, וזה

היה מבחינתנו פתע-פתע, התגובה שלנו פתע-פתע. מי שהפעיל את הפקודה הוא

מפקד מרחב דרום, וגם מפקד אוגדת עזה יש לו את הסמכות הזאת בגלל

הפוזיציה שלו. מי שהפעיל את הפקודה בשעה 6:42 הוא מפקד מחוז דרום. צריך

להבין שהפקודה הזו היא סט פעולות רחב מאוד, שהשלבים הראשונים מבוססים

על המענה של הכוחות המרחביים של המחוז, מרחב נגב, לכיש, היחידות

המרכזיות, יחידת יואב. אנחנו פשוט ממלאים את כל סט הפעולות שאנחנו צריכים

לעשות כדי לממש את האחריות שלנו, שהיא פעם אחת למנוע פריצה של

המחבלים לתוך תחום הבט"פ שלנו, ולכן המחסומים שאנחנו מקימים, אין לי פה

מפה, אבל תחשבו שאנחנו עוטפים את העוטף במגמה אחת לאחור, שצה"ל

בתפקיד שלו הוא האחראי גם על התקפה וגם הגנה על היישובים. כל יישובי העוטף האחריות לאבטחה שלהם ולמענה היא בידי צה"ל. כמובן שמשטרת ישראל לא צופה מהצד, היא גוף ביטחוני, למשטרה יש גם יכולות מסוימות. לא כמו של הצבא, אין לנו מסוקי קרב, טנקים, או חימושים אפילו ברמה של רימון רסס, אבל כן יש לנו רכבים ממוגנים, נשקים, וראינו את מעשי הגבורה הרבים של השוטרים. איפה שהצבא לא היה או שלקח זמן לצבא להגיע, אז ראינו שוטרים נלחמים ממש כמו חיילים, כמו שאנחנו יודעים לעשות, עם רוח לחימה, נחישות והקרבה, וזו הסיבה שביום הראשון משטרת ישראל מאבדת 58 שוטרים, שוטרות וקצינים בקרבות.

הבהרה בלבד - זאת אומרת שעל היישובים אחראי צה"ל, אבל על אירוע כמו הנובה, שהוא לא יישוב, זה אירוע אזרחי שנמצא בתוך שטחנו, לא על הגבול, מי אחראי על האבטחה שם?

איל בן ראובן:

מכיוון שהשטח בתחום בט"פ צה"ל, האחריות על אבטחה מרחבית על כל מה שקורה, גם אם אני יוצא עם המשפחה שלי לפיקניק ביער בארי, התקיימה מסיבת הנובה, בכל שנה מתנהל שם אירוע דרום אדום, ויש שם 60-80 אלף איש. הנובה הוא אירוע גדול, 3,800 פלוס מינוס, אבל ביחס לאירועים אחרים זה אירוע קטן, ביחס לפסטיבל דרום אדום. יותר מזה, כדי שזה לא יהיה ביד המקרה, אנחנו מקיימים-

העד:

תבדיל רק דבר אחד כשאתה משווה, צריך להשוות תפוחים לתפוחים. פסטיבל הנובה נערך במקום מבחינה ביטחונית יותר רגיש מאשר דרום אדום.

ורדה אלשיך:

שלמה אהרונישקי: זה באותו אזור.

את שואלת או קובעת?

העד:

ורדה אלשיך:

שואלת.

העד: קודם כל, מדינת ישראל בכל מקום יש סיכון, גם מי שעושה אירוע בפארק הירקון יש סיכון ביטחוני. פיגועים יש בירושלים, בתל אביב, וגם בעוטף. עכשיו צריך להבין קצת למי שלא מכיר, כי רוב האנשים מכירים את פארק הירקון, אבל לא מכירים את מתחם הנובה, מה שנקרא חניון רעים. חניון רעים נמצא כ-5.5 ק"מ מזרחית לציר הוברס, שזה למעשה גדר המערכת. גדר המערכת ממנה יש עוד כמה מאות מטרים או קילומטר ליישוב הראשון. עכשיו רק לסבר את האוזן, העיר שדרות היא 3 ק"מ מבין חנון. כלומר, על הרעיון הזה של לא לקיים אירועים אז אני גם אמור, אם יש סכנה ביטחונית בגלל הקרבה, אז לא נקיים אירוע בשדרות כי זה הרבה יותר קרוב. ולא נקיים חגיגות עצמאות במועצה אזורית אשכול.

ורדה אלשיך:

בוא לא נתפרס.

העד: רגע, זה חשוב לי. יש דברים שחשוב לי לומר, גם אם לא שאלתם. העדות שלי כלפיכם, אבל אני יודע שהציבור שומע. גם הרבה מאוד שואלים אותי איך אישרו את המסיבה. באמצעות הוועדה החשובה הזאת אני גם עונה. אירועים תחת כיפת השמיים, בין אם זה הופעה של שלמה ארצי או מסיבת עצמאות, כשכמות הקהל הרבה יותר גדולה מהנובה, אנחנו מקיימים. אפילו סביב ה-7.10 התקיימו רצף של אירועים, וטוב שכך. אגב, רק איזושהי נקודה, אני בן העוטף, נולדתי שם, גדלתי שם, אבי קבור שם, אימא שלי האלמנה חיה שם, והאחים והאחיות שלי שם. על התפיסה הזו אני אמור להגיד להם אל תגורו שם, זה מסוכן. זו המדינה שלנו, ואנחנו חיים בכל מקום.

ורדה אלשיך:

אנחנו גולשים.

העד: אני חוזר עוד פעם, הרעיון של משטרה מול צבא, יש חלוקת אחריות ברורה. תחום האחריות בט"פ צה"ל הוא באחריות צה"ל, משטרת ישראל מסייעת ככל שצריך או על פי דרישה או על פי פקודות. במקרה הזה של פסטיבל הנובה למשל, אני מקיים אישור תכניות ב-4.10, קורא לנציגי צה"ל לשבת איתי, נציג של אוגדת עזה. אני מתוקף תפקידי כמפקד המרחב מאשר תכניות למפקד תחנת אופקים. זה רמה ממונה, מי שעוסק בתחום הפקודות בצבא או במשטרה יודע. יש תהליך של אישור תכניות. ובמסגרת אישור תכניות-

יהודית גריסרו: אתה יכול לספר על הריטואל הזה? זה קורה אחת לכמה זמן? למה דווקא ב-4.10?

העד: כל פעולה רחבה או בעלת רגישות, או שאנחנו רוצים לוודא שאנחנו ערוכים בצורה מסודרת, יש תהליך סדור של עבודת מטה שבו מתקיימים בשלב הראשון קודם כל יש בקשה, לצורך העניין האירוע הזה מכיוון שהוא תחת חוק רישוי עסקים, אז יש פריט 77(ה), אירוע תחת כיפת השמיים. כל קבוצה שרוצה לקיים אירוע מכמות מסוימת, כשאת עושה אירוע מעל 500 איש, ובטח כשהאירוע הוא מכירת כרטיסים כשיש שם גישה למקום, אנחנו כמשטרה עושים תהליך סדור של ניתוח לעומק מי המפיק, מה הניסיון שלו, מה הסיכונים בשטח, איזה אישורים צריך כדי לקיים את האירוע הזה. לא בהכרח בהקשר הביטחוני, אנחנו מגיעים גם למהנדס חשמל שיבדוק שאין סיכון למי שמגיע למקום שלא יתחשמל.

יהודית גריסרו: אז ב-4.10 מתכנסים במיוחד עבור מסיבת הנובה?

העד: אני מקיים את המהלך הסוגר של האירוע, למעשה אני מאשר את התכנית ולאחר מכן חותם על אותו תיק רישוי, שאני מאשר שכל ההיערכות וכל התיאומים בוצעו כנדרש. זה תהליך שמתקיים לצורך העניין לקראת פסטיבל או לקראת אירוע או

לקראת היערכות לפתיחת שנת לימודים. עכשיו, לא כל אירוע עובר אישור תכניות של מפקד מרחב. תלוי מה אופי האירוע, הרגישות שלו, וכמה הוא מורכב. אירועים מהסוג הזה, מכיוון שמפקד האירוע במסיבת הנובה הוא מפקד משטרת אופקים, והמפקד שלו הוא אני, אז אני בהגדרה הרמה הממונה שלו.

רפי בן שטרית: הוא יושב שם באותה ישיבה?

העד: כן, הוא מציג את זה. הוא מפקד בפועל על מסיבת הנובה. ב-6.10 בלילה וב-7.10 עם פרוץ האירועים הוא מפקד על הזירה.

רפי בן שטרית: זה נכון שהוא התנגד לקיום המסיבה?

העד: לא, ממש לא. הוא לא התנגד לקיום המסיבה. בתהליך התכנון לאירוע יש כל מיני שלבים שאתה מבין שהמפיק לא עונה על דרישות החוק, או לא מניח את דעתך מבחינת המוכנות שלו, אז אתה יכול להחליט שאם לא יעמוד בכל התנאים, אני לא אאפשר לך לקיים. אני אחראי על שלום הציבור ועל ביטחוננו. מכיוון שהאירוע מתקיים בשטח באחריות צה"ל, אני פונה לצבא ואומר להם בואו תהיו חלק מעבודת המטה, ושתיים אני מבקש לראות אישור כתוב שאתם מאשרים את האירוע, ויש לי אישור כתוב של מפקד החטיבה הצפונית שמאשר את האירוע ואת תכנית האבטחה.

רפי בן שטרית: באותה ישיבה מי ישב כנציג צה"ל?

העד: אם אני זוכר נכון, אחד הקצינים של החטיבה הצפונית ושל האוגדה ושל פיקוד העורף, כב"א, מד"א. כל השחקנים. זה לא משהו חריג. בכל אירוע שבו מתקיים אירוע משמעותי בתחום בט"פ צה"ל, אנחנו לעולם נדרוש מצה"ל להגיע. אם לא מגיע והוא לא חלק, אין אישור לאירוע.

רפי בן שטרית: יש פרוטוקול לישיבה הזאת?

העד:

בוודאי, המשטרה היא גוף מסודר.

איל בן ראובן:

ה-4.10 חשוב לנו להבין מה היה שם, כי משם אמורות לצאת הפקודות לצבא, למשטרה והכול. האם הצבא הציג איזושהי התרחשות או משהו אחר מהרגיל בהיבט החמאס? האם היה איזושהו משהו שהתריע על כך שהולך לקרות אירוע? שיש פה איזושהי אווירה אחרת, משהו קצת אחר ממה שהיה לפני שנתיים? האם היה איזושהו רמז שמשו עשוי להיות קצת אחרת מהרגיל?

העד:

לא רק שהצבא לא נותן שום התרעה, וגם שב"כ. כשאני מקיים יש אחת לשבוע הערכת מצב בראשות מפקד מחוז. במשטרה יש תהליכי עבודה סדורים לניתוח האירועים. אנחנו כל שבוע יושבים, מר אהרונישקי שהיה מפכ"ל עשה את זה רבות, בלבד שלו. אני יושב בפורום עם מפקד המחוז, יושב נציג של פיקוד דרום, נציג שב"כ, נציג מד"א, נציג כב"א, כל הקצינים המתאמים סוגרים את כל האירועים של השבוע החולף, מה מתוכנן לסוף השבוע הקרוב ומה מתוכנן לשבוע הבא. זה אירוע שקורה בכל יחידות המשטרה ברמות הממונות, מתחנה ומעלה, מתקיימת הערכת מצב. אני יושב בהערכת המצב הזו, נציג שב"כ ונציג צה"ל אומרים שאין שום מידע. אגב, פסטיבל הנובה מורכב משני פסטיבלים - יוניטי ונובה. אלה שני פסטיבלים באותו לוקיישן, אותה חברת הפקה, פשוט עם תחלופת קהל. אנחנו מעלים את זה, וזה עולה על השולחן, ואין שום דבר. גם הצבא וגם השב"כ אומרים שאין שום דבר. אגב, אני מזכיר, אנחנו לקראת חגי תשרי, שזה בלי שום קשר לפסטיבל מועד רגיש. תמיד סביב תקופת החגים המשטרה וגם הצבא, אני מניח, עושים את כל הפעולות הנדרשות לנתח את הדברים. זו מדיניות שהמפכ"ל מוריד מטה, ומפקד המחוז, כל אחד ברזולוציה שלו, איך אנחנו

נערכים. אנחנו סוקרים את האירועים, למשל אחד האירועים שסקרנו היה פסטיבל התמר ב-4-5.10, שנמצא בים המלח. הוא על מה שנקרא גבול ירדן.

האם עולה בהערכת המצב הזאת ב-4.10 שהסד"כ של צה"ל, אם היה שם נציג איל בן ראובן:

צה"ל, לקראת שמחת תורה הוא בעצם חצי סד"כ?

העד: לא, אין התייחסות. תראה, צה"ל הוא גוף-

חלק מהכוחות נלקחו לשומרון וכו'.

העד: צה"ל הוא גוף שיש לו אחריות. אין לי שום סמכות להגיד לצה"ל "ההיערכות שלך

לא טובה". אנחנו בגדול מבקשים לשמוע משב"כ ומצה"ל האם יש בתחום

האחריות שלהם איזשהו משהו שחשוב לנו כמשטרה לדעת. האם יש התראות,

האם יש משהו מיוחד, האם היה משהו מיוחד בימים האחרונים. לא היה שום

דבר. אני זוכר, אם אני זוכר נכון, הייתה התייחסות שיש מאמצים סביב אירועי

חווארה. היו קצת לפני קצת סד"צ, אירועי סדר ציבורי על הגדר. לא משהו חריג.

ובסופו של דבר, גם אם בהערכת המצב לא עולה שום דבר, אני באופן אישי אחרי

הכול, הרי הערכת המצב יכולה להתקיים שלושה-ארבעה ימים לפני, והתיקוף

שלה, אני מדבר בערב של ה-4.10, אני לא רוצה לדבר עם מי, אבל עם קצין בכיר

מאוד בפיקוד דרום שיש לי איתו קשרי עבודה. בסוף יש ממשקי עבודה קבועים על

בסיס יומיומי, אנחנו רגילים לעבוד ביחד, מבחינתי זה לא בעל תפקיד, אני מכיר

אותו בשם, יש דינמיקה של שגרת עבודה בין הגופים. אני מדבר איתו, ושואל אותו

האם יש איזשהו משהו ביטחוני שיכול להשפיע על מסיבת הנובה, והוא אומר לי

לא. ואני עוד שואל אותו, כי חלק מהתהליך הצבא נותן היתר למסיבה בשלב

ראשון ל-5-6.10, אז אני שואל את הצבא, אין בעיה, אם החלטתם 5-6 ולא 7, זה

מה שיהיה. אני רק רוצה להבין מה עומד מאחורי ההחלטה הזו. ובסוף אחרי

שהצבא בודק, אני מקבל עדכון שהצבא האריך את זה והתייחס גם ל-7.10. ואז אחרי שהיה השינוי הזה, התקשרתי לאותו קצין בכיר, ושאלתי אותו מה פשר השינוי הזה. למה לא השארתם את זה?

יהודית גריסרו: מי זה הקצין הבכיר?

העד: אני לא מפרט, חלק מהדברים תחת חיסיון. אם זו הייתה ועדה ממלכתית הייתי אומר. אני רק יכול להגיד שהוא קצין בכיר מאוד בפיקוד דרום, בדרג מקבלי החלטות, וגורם שאני עובד מולו בקשרי עבודה שוטפים, ומכיר את כל ההיערכות של פיקוד דרום, כולל אוגדת עזה. אני שואל אותו האם הסיבה שמפקד החטיבה הצפונית, שהוא פקוד שלו, האם יש סיבה שאישרתם 5-6.10 ולא אפשרתם את ה-7.10? ואם כן, מה הסיבה, שאני אדע. האם זה קשור לביטחוני, אז תן לי לדעת, אל תפתיע אותי. גם לי זה חשוב. זה שהאחריות על צה"ל לא אומר שאני בא כאורח. בסוף אני חי שם, אני אחראי על המסיבה, וחשוב לי שאם יש משהו כזה, שאני אדע. יותר מזה, אני יכול להגיד שמפקד המחוז-

יהודית גריסרו: ואז מה הייתה התשובה?

העד: שאין שום דבר. קודם כל התשובה הייתה "תן לי לעשות בדיקה, אני לא מכיר", ואז אחרי השיחה אני מקבל אישור של מפקד החטיבה הצפונית שעדכן את האישור ואישר את שלושת הימים, כולל את תכנית האבטחה, ואני מקבל את זה במסמך כתוב, לא טלפון ולא כלום.

שלמה אהרונישקי: לפקודה של המשטרה לנובה יש נספח צה"לי?

העד: כל תכנית האבטחה מובאת לאישור מכיוון שזה קשור אליו, ויש אישור של מח"ט צפונית. כשאני מקבל-

שלמה אהרונישקי: אני שואל אם יש נספח, לא אישור.

העד: אני לא מאשר תכניות לצבא. צה"ל יכול לבוא ולומר לי "אני מכיר את האירוע, אני עם כוחותיי וההיערכות שלי מכיר, יודע, נערך וזאת המשימה שלי".

שלמה אהרונישקי: אני מקבל הכול, אבל אני מתעקש לשאול אם בפקודה שהוציא מת"ח אופקים או לא יודע מי יש נספח צה"לי.

העד: הפקודה עצמה היא פקודה משטרתית. צה"ל הוא חלק מעבודת המטה. את הנספח עצמו צה"ל מציג, באישור תכניות הם מתייחסים. בסוף הפרק הצבאי לא מתקיים אצלי אלא אצל המח"ט, ושם צה"ל מבחינתו יכול לתת היערכות של שני טנקים ומזל"ט או מאה חיילי גולני. מפקד החטיבה מחליט איך תהיה ההיערכות שלהם כדי לממש את האחריות שלהם.

איל בן ראובן: ושם יש התייחסות שלך?

העד: לא, אנחנו לא משתתפים באישור. יש לנו אחת לשבוע, יש נציגי משטרה שמקיימים פעם אחת אנחנו משתתפים עם צה"ל בהערכת המצב, ופעם שנייה הם משתתפים אצלנו. יש שיח ודיאלוג שוטפים כל הזמן. צה"ל בסופו של דבר, וזה גם ממוסמך, מאשר את תכנית האבטחה במסגרת הסמכות שלו והאחריות שלו, ויש לי את זה במסמך החתום על ידי הגורם הבכיר ביותר שאחראי על השטח, מפקד חטיבה.

יהודית גריסרו: אם היינו מבקשים ממך לנסח בכמה משפטים קצרים, מהי האחריות של מפקד המרחב?

העד: אני מבין שאנחנו מדברים סביב הנובה.

יהודית גריסרו: לא, באופן כללי, מהי האחריות של מפקד המרחב בהקשר של עוטף עזה? מסיבה כזו או אחרת, מהי האחריות?

העד: סדר, תנועה, פלילי. זה מה שהוגדר לכוחות המשטרה. אם עכשיו יש תאונת דרכים בצומת הכניסה לקיבוץ בארי, אני מטפל בזה. צה"ל לא מטפל בתאונות דרכים. אם יש אירוע של אלימות במשפחה בקיבוץ ניר עוז, אני כמשטרת ישראל מגיב לאירוע הזה, כי זה פלילי.

יהודית גריסרו: ככה זה גם מוגדר?

העד: כן.

רפי בן שטרית: אם נכנסים מחבלים לעיר שדרות?

העד: העיר שדרות באחריות צה"ל. אני אתן לכם נתון רק בשביל לסבר את האוזן. אם אני לא טועה, אפילו רשמתי את התאריך, ב-24.9.2023, כשלושה שבועות לפני אירועי ה-7.10, אנחנו מחוז הדרום יחד עם צה"ל מקיימים תרגיל לתרגול ההיערכות והפריסה לפרש פשט. ובמסגרת התרגיל, יש מנהלת תרגיל שמזרימה תרחישים שמאוד דומים, כלומר חדירה מהים, חדירה מהאוויר, חדירה מהקרקע ומהתת-קרקע. אפשר לומר שזה כמעט אחד לאחד ה-7.10.

יהודית גריסרו: כולל ההיקף?

העד: לא. הדבר היחיד שהוא שונה זה ההיקף. אם אנחנו נערכים, אמרתי בפתח הדברים, לעשרות מחבלים ממספר בודד של נתיבי חדירה, בפועל מה שקרה ב-7.10 זה פי מאה. 4,000 מחבלי נוח'בה כף הרגל שלהם דורכת בתוך שטח מדינת ישראל, ועוד אלפיים בוזזים. זה שתי אוגדות בערך. ועוד 4,000 מחבלים שתוקף, זה סדר הגודל שאנחנו מתמודדים. זה לא התרחיש שהיה בתרגיל. אגב תרגילים, אנחנו לא ממצאים תרחישים בידיוניים. מי שקובע את נקודת הייחוס שלנו כמשטרה למה להיערך זה לא משטרת ישראל, כי היא לא גוף שאוסף מודיעין בתוך רצועת עזה.

- ורדה אלשיך: בוא נתקרב יותר ל-7.10, כי את המסביב אנחנו את הנהלים והכול פחות או יותר שמענו. אנחנו רוצים להבין מה קרה ב-7.10 שלא התאים לא לפרש פשט, לא להוראות, הרי משהו קרה שם לא תקין, ואני אומרת את זה בזהירות.
- איל בן ראובן: רגע, אני חושב שיש חשיבות גדולה בהבנת ההתכונות לקראת האירוע. לכן אני רוצה לשאול, מנהלת התרגיל היא צה"לית או משטרית?
- העד: משולבת.
- איל בן ראובן: כלומר מוקמת מנהלת על ידי מי?
- העד: אג"ם מחוז דרום מול אג"ם (?). אני אחראי במרחב.
- איל בן ראובן: יש מנהלת תרגיל כזאת שמוקמת מחובת התרחישים, והיא מנהלת את התרחיש.
- העד: קובעת גם מה הסד"כים. זה קורא ב-24.9.23.
- איל בן ראובן: אתם מתורגלים חי?
- העד: משטרת ישראל, אנחנו כשוטרים מגיבים. אני כמפקד מרחב מתורגל פתע, אני לא מתכוון לתרגיל הזה. פריסה מלאה שלנו ושל מחסומים. צה"ל ב-24.9 היה תרגיל מתודי, הם לא שלחו כוחות מהשיקולים שלהם. לא תמיד יש תרגילים שצה"ל מפעיל כוחות.
- איל בן ראובן: אתה זוכר תרגיל שבו מתורגלים כל הכוחות? צה"ל, המרחב, ולאן רצים ממקום למקום?
- העד: כן, לאורך השנים קיימנו, גם משטרת ישראל, שב"כ, צה"ל, כב"א, מד"א, אני לא יכול להגיד מספר, אבל הרבה מאוד תרגילים בכל הרמות. זה יכול להיות תרגיל ברמה של מרחב, מחוז, מטה ארצי, וגם של צה"ל שאנחנו למעשה מתרגלים. יש ימי איום, יש הכנות לקראת התרחיש הזה. פרש פלשת, צריך להבין, לשוטר או קצין משטרה במחוז הדרומי ובכל הארץ, זו פקודה שלשמוע אותה מופעלת זה

צמרמורת. זו פקודת חירום, מאוד מרכזית. כל פקודה יש לה את התפקיד שלה. זו פקודת יום הדין, לא עוד פקודה. גם בהיקף שלה, גם בזה שהיא פקודה בין-ארגונית. רוב הפקודות הן של המשטרה. זו פקודה שאנחנו יודעים שכשמפעילים אותה זה סט של אוטומציה מבצעית רחבה שתרגלנו אותה עשרות או מאות פעמים.

רפי בן שטרית: אייל, איפה היית ב-7.10 באותו בוקר? מתי קיבלת ידיעה מה בדיוק קורה?

העד: אני בשבת בבוקר ב-6:10 בערך מגיע מקבוצת רכיבה, אני רוכב כמעט כל סוף שבוע רכיבת אופני שטח, ואנחנו מחליטים שקבוצת הרכיבה תצא ממושב עין הבשור, בערך 3 ק"מ מהרצועה, והתכנית הייתה לרכוב מאזור עין הבשור לאזור רעים, בארי וחזרה. מסלול פסטורלי, מה שנקרא, לפני ה-7.10. עשינו את זה לא מעט פעמים, נאחנו מכירים את המסלולים. אנחנו מגיעים, מתארגנים, והתכנית היא לצאת לרכיבה ב-6:30. 6:27 בעין הבשור יש אזעקות, יש רמקול שכורז "צבע אדום", אני מתורגל, יש מיגונית בערך 10 מ' מאיתנו, ואנחנו נכנסים למיגונית. אני דבר ראשון, הפעולה הראשונה שאני עושה זה אני מתקשר למפקד מסיבת הנובה.

יהודית גריסרו: מפקד משטרת אופקים.

העד: נכון, וגם במסגרת אישור תכניות הוא מפקד על האירוע במשמרת הזאת. אני מתקשר אליו, כי ירי טלול מסלול בטח בדרום הוא לא משהו חריג, אבל עדיין כמי שמכיר איך זה נראה, זה נראה משהו אחר. זה פשוט וילון מעל הראש של הרבה מאוד רקטות, והצבע האדום לא מפסיק לכרוז. אני מתקשר אליו, כי אם אני במצור, זה לא בהכרח שיש טילים לכיוון שלו. אני אומר לו ניבי, מה קורה אצלכם במסיבה? פה יש רקטות. והוא אומר "כן, גם אצלנו". אני אומר צריך לפזר את

המסיבה, והוא אמר נתתי כבר הוראה להפסיק את המוזיקה. באישור תכניות יש מיקרופון כורז, זה אומר שמפקד האירוע יכול להדליק את המיקרופון הפורץ, והוא יכול לתת הנחיות.

אתה ממשיך את סיור האופניים בשלב הזה?

יהודית גריסרו:

העד: אמרתי, תכננו ב-6:30, אבל ב-6:27 התחיל הירי. אני קודם כל נכנס למיגונית, ועושה את הפעולות הראשונות עוד לפני שאני עוזב את המקום. אני מתקשר לניבי ואומר לו "צריך לפזר את המסיבה", והוא אומר לי שכבר הוא עושה את זה. מרים טלפון לפיקוד דרום, לא משנה למי, לאחת הפונקציות, "תגיד חיסלתם מישהו בלילה? מה קרה?", הוא אומר לי "לא, אבל יש איזשהו אירוע".

באיזו שעה זה היה?

ורדה אלשיך:

העד: 6:30-6:32, משהו כזה. אני מתקשר לנציג שב"כ שאני גם נמצא איתו בקשרי עבודה, ואני שואל אותו "תגיד, מה קורה? מה הסיפור?", גם הוא מופתע, כלומר הוא אומר לי "תשמע, אנחנו מקבלים כל מיני אינדיקציות, יכול להיות שיש משהו בכרם שלום ובחוף זיקים", אבל אנחנו עדיין לא מבינים שאנחנו באירוע המפלצתי הזה. אני מרים טלפון למפקד המחוז, ניצב אמיר כהן. הוא נכנס בערך חודשיים לפני לתפקיד, צריך לזכור, ולהבנתי פחות מכיר את הדינמיקה בדרום. אני, כמי שגדל ועשה המון תפקידים בדרום, אומר למפקד המחוז "אתה זוכר את מסיבת הנובה שדיברנו עליה בהערכת המצב? אני מבקש את האישור שלך לפזר את המסיבה". אתה לא מקבל החלטה וגורם נזק בלתי הפיך להפקה בלי לקבל דעה שנייה, לקבל את הגיבוי מהמפקד, והוא אומר לי "תעייף אותם מיד", זה בערך ב-6:38-6:39, שתיים-שלוש דקות אחרי בערך אני מקבל טלפון מהקמב"צ

המחוזי, דודו, שאומר לי "אייל, מפקד המחוז הכריז פרש פלשת", ואז אני מבין שאנחנו-

יהודית גריסרו: באיזו שעה זה היה?

העד: 6:42 בערך. צריך להבין, ב-6:42 אנחנו לא יודעים שיש את ה-7.10 כפי שאנחנו מכירים אותו היום, אנחנו יודעים שיש ירי רקטי, שזה דבר שאנחנו הדרומים מורגלים. אני הייתי סביב הרבה הסלמות, אנחנו מאוד מתורגלים, אבל זה היה משהו אחר. מרגע שמפקד המחוז מכריז פרש פלשת, ובגלל שאני מפקד המרחב אני מקבל את זה בעדכון טלפוני, אבל זה יוצא גם במערכות השליטה והבקרה שלנו, שזה יוצא למעשה לכל הכוחות, אני מבין שאנחנו באירוע אחר. אני נמצא כרגע בלב העוטף, כלומר בלב האירוע. אני מבין שאני גם לא יכול לצאת לכביש, ולכן אני עם החבר'ה שלי מעמיס את האופניים לרכבים, יוצא מהשער האחורי של עין הבשור, ונוסעים על שבילי עפר כדי לא לעלות על הכבישים. אם הייתי נוסע כפי שבאתי רבע שעה לפני, כנראה שלא הייתי מופיע בפניכם, כי בצומת מגן כוח ראשון כבר הגיע והרגו שם כוח צבאי שהיה שם. אני עולה עם הרכב שלי באזור פארק אשכול, כביש 241, מתחיל לנסוע תוך כדי ניהול הטלפונים והקשר, נוסע נסיעה מבצעית מהר מאוד, ואני רואה מולי אופנועים. אני את האופנועים חלק מההכנה שלי בכתיבה של הפקודה, אני מזהה מהר מאוד שזה לא אופנועים שלנו, אלא שלהם. אלה אותם אופנועים סיניים. אתה כבר לא יכול לבלום, אתה נוסע, זה או שאתה עוצר וחוטף, ואני מחליט ללחוץ על הגז עד הסוף, עובר אותם במהירות מטורפת.

שלמה אהרונישקי: לאן התכוונת לנסוע?

העד:

אני נוסע כרגע, מתרחק מהעוטף ונוסע לכיוון אופקים כדי להגיע שם לאחד המקומות להתחיל לנהל את האירוע. אנחנו עוד לא יודעים כרגע מה קורה בכל הגזרות. זה לא שיש גזרה ספציפית שאתה אמור לנסוע אליה. לכן אני עובר את קבוצת האופנועים האלה, ולשמחתי הם לא יורים עלינו. בדיעבד, הם התעסקו כנראה עם כוח צבאי בלחימה, הקבוצה ואני מצליחים לעבור את האופנועים שלהם, ואני ממשיך לכיוון אופקים, ממשיך בסוף לכיוון, מבקש לפתוח לפי הפקודות, אני במסגרת פקודת פרש פלשת אמור לפתוח את החפ"ק בבאר שבע. נציג צה"ל, מד"א, כב"א, פיקוד העורף, נציגים שלי, כל תחום המודיעין, המבצעי. שם אמור לפתוח, וב-7:30 אני נמצא כבר בחפ"ק שלנו הפתוח, ועכשיו אני מחבר אתכם לבחינת ציר הזמנים איך זה נראה. דבר ראשון, הנובה. בנובה למעשה מ-6:27 ניבי, שקיבל החלטה ראשונה ואחר כך בגיבוי שלי ושל מפקד המחוז, עוסק בפינוי האזרחים מהנובה, 3,800 איש, בערך 1000-1200 כלי רכב. פשוט מוציאים אותם לכביש 232, מי שצריך להגיע לכיוון צפון פונה שמאלה, ולכיוון דרום פונה ימינה. אנחנו פותחים שלושה צירים, כלומר ציר אחד ראשי, ועוד שני צירי חירום, ומאפשרים יציאה מהירה.

איל בן ראובן:

אתם יודעים מה מצב הצירים בשלב הזה?

העד:

אנחנו לא מקבלים שום דיווח, אז אנחנו מאפשרים יציאה. אנחנו עוד לא מבינים את ההיקף של האירוע. אנחנו מבחינתנו שיש ירי תלול מסלול מסיבי, וזה מסוכן, ולכן צריך להרחיק את האנשים.

איל בן ראובן:

מבחינתכם הצירים פתוחים, ותיסעו הביתה.

העד:

בדיוק כך. אנחנו מרחיקים אותם מהזירה כדי שלא ייפגעו. אנחנו רואים שכיפת ברזל עובדת ויש יירוטים, אין נפילות במרחב הנובה, אבל אנחנו לוקחים בחשבון

שזה מאוד מסוכן להיות בטווח כזה. ולמעשה מ-6:27 עד השעה 7:05, זה הרבה זמן, אנחנו מצליחים להוציא מאות, אולי אפילו אלפים, מהמתחם. אני חושב שמי שהקשיב לאנשי המשטרה שהיו שם בנובה כנראה הגיע הביתה בשלום וראה את כל אירועי ה-7.10 מהבית. העניין הוא שצריך להבין שבתוך מסיבת הנובה, מסיבה שמתקיימת במשך שלושה ימים, סוג האוכלוסייה חבריה צעירים, חלקם שנתו אלכוהול, חלקם עייפים, זה 6:30 בבוקר, חלקם יכול להיות לקחו כל מיני סמים או משהו, וזה לא שיח רגיל עם אנשים שאתה אומר עכשיו לחברי הוועדה בואו נצא מהחדר כי מסוכן, אז אני מניח שנעשה את זה תוך שתי דקות. השוטרים מוצאים את עצמם, ואפשר לראות את זה בתיעוד, במאבק מטורף.

ורדה אלשיך: מתי הגיע המשטרה לשם?

העד: המשטרה כבר שם.

ורדה אלשיך: הכוחות האלה שאתה מתאר, בשביל לחלץ שם כל כך הרבה אנשים צריכה להיות מסה של אנשים.

העד: 6:30 בבוקר זו שעת החלפת המשמרות שקבענו מראש באישור תכניות, אז זה

יצא קצת לטובתנו. אנחנו בבוקר בשעת ההתקפה, בכל משמרת היו שם במסיבה 30 שוטרים שעבדו שם, סדר אבטחה ותנועה, סביב האירוע הזה.

שלמה אהרונישקי: גם אבטחה?

העד: זה לא אבטחה. יש בתוך המסיבה עצמה מה שנקרא תרחיש של מפגע, אז אני לא

משאיר את זה לצבא. אני כמו בכל מקום תמיד אתן את המענה שלי בזירה שלי, בודק אנשים לראות מישהו שנכנס אולי עם סכין, בכל זאת זה חבריה צעירים, אנחנו מניסיון יודעים שבאירועים האלה יש גם אלימות, ויש גם עבירות מין או כייסות. אנחנו נערכים לדבר הזה. הכוח המשטרתי מיד עושה שינוי משימה,

מפנה את כולם באמצעות פתיחת צירי הפינוי, צירי החירום. צריך להבין, כדי לפתוח צירי חירום צריך להסיט גדרות. זה חלק מהפעולות שתכננו באישור תכניות. אנחנו מוציאים את האנשים, מרחיקים אותם, וב-7:05 רכבים ששלחנו ופיזרנו חוזרים חזרה ונכנסים דרך ציר החירום. היה שם מתחם של חובשים, מתחם רפואי. מתחילים להגיע רכבים שיש בחלקם ירויים וחלקם לא בין החיים. בהתחלה אנחנו כמשטרה חושבים שאולי רקטה פגעה בהם, אנחנו לא מבינים, אין ירי במתחם המסיבה בסמוך. מגיע רכב אחרי רכב, אנחנו מתשאלים אותם מה קרה, אז אחד אמר ירו עלינו באזור חוות הלום(?), זה בערך חמש דקות נסיעה מהנובה. ואחר כך מגיע רכב נוסף מכיוון בארי. אנחנו מביאים שיש פה אירוע אחר. צריך לזכור שבמתחם הנובה המחבלים נכנסים סביב השעה 8:20 בבוקר. יש המון זמן מרגע שאנחנו מתחילים לפזר את הקהל עד שנכנסו המחבלים פנימה לתוך המתחם. רק בשביל להבין, מתחם הנובה הוא בערך 3,050 דונם, מתחם גדול שמחולק לתתי-מתחמים, מתחם מזון, חניה, רחבת ריקודים. זה מקום ענק. בתוך זה, נרחיב את זה, יש את האנשים שיוצאים מהנובה על ציר 232 ונפגעים וחוזרים אלינו. מבחינתי הנובה זה איזשהו מעטפת נרחבה, לכל מי שיצא מהנובה ונפגע, גם אם זה קרה לו 10 ק"מ מהנובה, לצורך העניין כשאני מסביר כרגע.

שלמה אהרונישקי: מי מפקד שם על הנובה כרגע?

העד: עד חמישה לשבע ניבי. בחמישה לשבע אנחנו מקבלים דיווח ראשון על ירי באופקים. בחמישה לשבע יש פינוי קהל הנובה תחת רקטות, נכון, אבל נקרא לזה פעולה טכנית שצריך לסיים אותה, ונראה שהיא מתנהלת בצורה סדורה. ב-6:55 ניבי, מפקד משטרת אופקים, שהגזרה שלו ענקית, גם העיר אופקים, גם היישובים, תא שטח מאוד גדול, וניבי יוצא משם, משאיר את הסגן שלו, אומר לו

יש אירוע חריג באופקים. אגב, אופקים זו האחריות המלאה שלנו כמשטרה, זה תחום בט"פ משטרת ישראל. ניבי כקצין הבכיר שאחראי על השטח עוזב את המסיבה ומשאיר את הסגן שלו להמשיך לפנות קהל.

ורדה אלשיך: משהו לא מסתדר לי, אתה אומר שבשעה 6:30 בערך ניתנה הוראה "תעיף אותם משם".

העד: נכון.

ורדה אלשיך: והמחבלים הגיעו אתה אומר למתחם הנובה רק בסביבות 8:00. בין 6:30 ל-8:00 מה קרה שהיו אנשים שם?

העד: זה בדיוק מה שאני מסביר. המשטרה בריכוז מאמץ מאוד גדול של פיזור קהל, בין השעה 6:30 עד 7:05. ב-7:05, כשאותם רכבים חוזרים עם נפגעים, אנחנו מבינים שמה שקורה בצירים, אני לא יודע להגיד איפה, האם זה צמוד לנובה או כמה ק"מ מהנובה, בדיעבד אנחנו מבינים שזה היה באזור בארי ובאזור חוות אטלון(?), ואז אנחנו מבינים שקורה משהו בצירים. וכמשטרה, אנחנו חוסמים את כביש 232 ומונעים המשך יציאת קהל צפונה ודרומה.

שלמה אהרונישקי: כחלק מפרש פלשת?

העד: לא.

ורדה אלשיך: למה נחסמו הצירים? חסימת צירים יחד עם הוראה לפזר את הנובה זה אסון. זה התנגשות. לאיפה הם ייסעו?

העד: נכון. אם עכשיו רכבים חוזרים מאזור בארי ואומרים לי "יורים שם", אז אני אמשיך לפנות אנשים לשם? לא צריך להיות שוטר בשביל להבין את התשובה. אני מדבר אתכם, אבל אני מניח שגם צופים בזה אנשים, אז הדוגמאות שלי, סליחה אם פגעת, לא הכוונה אלייך. כשאני מדבר, אני מדבר לוועדה, זה לא אתם, זה

הציבור. אני מדבר לציבור. אתם הציבור כלפי הציבור, ככה אני מבין את זה, ולכן

אני נותן דוגמאות לא כשטר, לפעמים אני ממחיש את זה גם למי שצופה ומאזין.

ברור. ברור שהתמונה שלנו היום בדיעבד היא אחרת ממה שהיה לכם ב-7:05:

בבוקר. בשעה הזו אתם מבינים שאנשים כרגע שיוצאים על הצירים, 232 ימינה

ושמאלה, הם נפגעים על הצירים.

העד: בדיוק.

איל בן ראובן: ולכן אתם נותנים הנחיה להחזיר אותם לנובה, או לאיזשהם מקומות. השאלה היא

מה מתקדם כרגע. אז מה התכנית כרגע? כי צריך משהו לעשות. זאת אומרת, אני

גם מבין שבשעה הזאת לפחות הנובה כרגע אין עליה מתקפה, אלא יש רק טילים

ואש מלמעלה.

העד: נכון.

איל בן ראובן: מה עכשיו תכנית הפעולה, ומי כרגע מנהל את תכנית הפעולה? כי אני מבין

שהמפקד רץ לאופקים, והוא בטח נכנס למלחמה באופקים שם. מה קורה כרגע?

ועוד שאלה, אם אתה יכול להגיד מילה על הקשר עם הצבא בשלב הזה. האם יש

קשר עם הצבא? כי ברור כבר אז, אני מניח, שמתחילה תמונת המצב להתבהר

שיש פה משהו אחר ממה שלמדנו עד כאן?

העד: קודם כל לגבי המענה המבצעי, ברגע שיש ירי על הציר, חובה עליו לחסום את

הציר ולא לאפשר לאף אחד להגיע, כי מי שייכנס למלכודת מוות ימות, זה ברור.

ולכן אנחנו חוסמים. במקביל לחסימה, הכוח המשטרתי שנמצא שם, שכבר צברנו

משמרת בוקר וצהריים, סביב 51 שוטרים, בנקודת זמן הזו יש לי את משמרת

לילה שלא שחררנו, ואת משמרת בוקר שבאה להחליף, והיינו סביב 51 שוטרים

בשטח, שזה לא מעט. אנחנו את האזרחים, את המבלים במסיבה, אומרים להם

צאו מהרכב ותתחילו לנוע לכיוון מזרח, לכיוון השמש. אני מניח שאנשים שם לא מכירים את האזור. מזרחה זה אומר לכיוון המטעים, השדות, יש שם שדה תפוזים ששם רואים את התלמים שאנשים רצים, ויש את נחל (?), ממערב למזרח, שלשם אנשים רצים, לשם השוטרים מכוונים אותם. לא כל רכב יכול לנסוע שם, ולכן הרבה אנשים רצים, בהובלת שוטרים. יש שוטרים שלנו שמריצים מאות ממבלי המסיבה לכיוון כללי מזרח, שאם אתה בערך 12 ק"מ מגיע למושב פטיש ומושב מסלול. מכביש 232 עד לבסיס נחל פטיש, אתה מגיע בסוף למושב.

רפי בן שטרית: מי שרץ מזרחה זה הציל את החיים שלו?

העד: כן, חד משמעית. מי שרץ מזרחה התרחק מהתופת, הרחיק את עצמו מהמסיבה ומ-232. המחבלים לא רודפים אחריהם פנימה עשרות קילומטרים. מי שעשה את הפעולה הזאת והלך אחרי השוטרים ורץ מזרחה הציל את עצמו. חלק מהשוטרים לקחו שבילים, פתחו טלפונים עם מפות, והבינו לאן השבילים לוקחים. חלק מהשוטרים לקחו אותם לכיוון נתיבות, שזה צפון מערב.

שלמה אהרונישקי: מתי היס"מ עזב את המסיבה?

העד: הכוח של היס"מ שהיה במסיבה, חלק קטן ממנו יצאו עם מפקד משטרת אופקים להגיב לאירוע החריג באופקים, אבל חוזר חזרה לנובה אחרי שאנחנו מבינים שהנובה זה אירוע שמצריך יותר כוחות משום שאין כוחות צבא. בתוך האירוע הזה, צריך לזכור, קודם כל רק בשביל להבין את הפעולה ההרואית של השוטרים, רק במתחם הנובה נהרגו 15 שוטרים במילוי תפקידם. ראינו את זה בסרטונים. אותם שוטרים שמגינים בגופם, כשמחבלים יורים עליהם אש תופת, המחבלים מצוידים ב-rpg, כמות תחמושת מטורפת, והשוטרים ככלל עם אקדח 9 מ"מ עם 15 כדורים, חלק קטן נמצא עם m-16, זה בכלל לא יחסי כוחות. גם לא בהיקף.

מתחם הנובה אנחנו יודעים היום שבערך 320-340 מחבלים תקפו אותו. זה כמות מטורפת של מחבלים.

איל בן ראובן: סביב הנקודה הזאת, בוא עכשיו תנסה לתאר לנו מה קורה במשטרה, מבחינתך כמפקד המרחב. הבנו, הצירים חסומים כרגע, אנחנו לאט-לאט מבינים שהצירים חסומים, ולכן אנחנו מפנים את האנשים מזרחה. יש פקודה פרש פלשת, מה כרגע קורה מבחינת הפקודה? מבחינת תגבור כוחות, מי מגיע, מתי מגיע? עכשיו צריך להיות ניהול אירוע, מתחילים להבין שהאירוע מסובך מאוד, מה קורה?

העד: קודם כל המענה המשטרתי הוא מענה מידי, על פי פקודת פרש פלשת, שזה אוטומציה מבצעית, שהיא פריסה של מחסומים, אנחנו פורסמים מחסומים בהתאם לפקודה כדי למנוע התקפה של מחבלים בתוך עומק מדינת ישראל, ופעם שנייה למנוע מאזרחים שבדרך לעוטף שלא יסכנו את עצמם.

רפי בן שטרית: המחסומים האלה נתקלים במחבלים שמגיעים ובולמים אותם? בוודאי.

רפי בן שטרית: איפה למשל?

העד: המחסום הראשון שנתקל, ובזכות השוטרים האלה יש בכלל את הוועדה הזאת, אתם יכולים לשבת ולדבר, כי אחרת התוצאה הייתה קשה ביותר. מגיעים שמונה אופנועים מאזור בסיס ארז, היה כוח במקרה ממש בתוך הקיבוץ, יורדים 800 מטר, מתמקמים, ואולי בטווח של חצי דקה הם רואים את האופנועים ומסכלים אותם. מגיע כוח ימ"ר, ארנון זמורה ז"ל עם הצוות שלו, ויש עוד שני טנדורים שמנסים לתקוף את קיבוץ יד מרכזי, והם מסכלים אותם. ולמעשה הכוח הזה, אם השוטרים לא היו פורסים בזמן, ואני מדבר על עניין של דקות, אותם שמונה

אופנועים ושני טנדרים, כמה זמן נסיעה מיד מרדכי לאשקלון? שתי דקות? נכנסים לאשקלון, אשדוד.

שלמה אהרונישקי: מתי אתה מגיע לחפ"ק?

העד: בערך 7:30. זה במטה המרחב שיושב יחד עם מטה המחוז בבאר שבע. אני מבין

שתכף הצבא יפעיל במקביל פקודת פרש פלשת שלו, זה אומר מסוקי קרב, הקפצה של כוחות, טנקים, ואני מחכה. אני בדיפולט שלי פורס את כל המחסומים, מוודא בשלב הראשון שכל פרש פלשת מומש. אגב, ב-7.10 משטרת ישראל מימשה את פקודת פרש פלשת בפחות זמן ממה שהגדרנו בפקודה, שזה לא מובן מאליו - שבת בבוקר, חג, אנשים בחופשה. כל הפקודה כפי שסגרנו, 16 מחסומים מוקמים בזמן ומצילים מפריצה לעומק מדינת ישראל. אף מחבל לא פרץ את גבול מרחב דרום. במבחן התוצאה, זו המשימה שלי - לבלום את ההתקפה של המחבלים בגופנו, זה מה שעשינו. בהיבט הצבאי נקרא לזה, מי שאמור לתת מענה ליישובים, להיכנס ליישובים ולנהל מלחמה עם כל הטרגדיה, זו לא משימה קלאסית של משטרת ישראל. כלומר, לא בתרגילים שעשינו, לא בהקצאה של משאבים, לא בתרגולות. אני מעולם לא נדרשתי להגן או לתקוף ולהילחם מול נקרא לזה צבא או ארגון טרור בהיקף כמו שחמאס עשו. אבל אני מבין מהר מאוד, בשיחות שאני מקיים מול הצבא ומול שב"כ, שיש בעיה ביצירת תמונת מצב. אני מבין שאני מדבר איתם, אני מכיר איך צבא עובד, מכיר את היכולות שלו לייצר תמונת מצב, ואני מבין בשיח של האנשים שאני מכיר אותם ומאוד מעריך אותם ועובד מולם במשך שנים, אני שומע בקול שלהם שהם לא יודעים לענות לי על שאלות פשוטות.

רפי בן שטרית: כמו?

העד: איפה המזכ"רים? מה תמונת המצב? איפה יש מחבלים? ואני מבין שאני במקרים מסוימים יודע יותר מהם, למה? כי אני, להבדיל מהם, כל המערכות השוי"ב, שליטה ובקרה של צה"ל, קרס. לי יש יתרון עצום, יש לי את קווי 100, ואני בשבת רגילה מקבל, משטרת ישראל מקבלת בערך 25 אלף שיחות בממוצע. שבת בבוקר זו המשמרת השקטה ביותר, אנשים ישנים, לא הולכים לעבודה. אנחנו ב-7.10 מקבלים במשטרה 150 אלף שיחות, לא 25 אלף כמו בשבת רגילה. המחוז הדרומי כבר בשלב הראשון, מפקד מוקד 100 ברגע שהוא רואה את העומסים החריגים שאנחנו לא מצליחים לעמוד בהם, הוא מפעיל איזשהו פקודה פנימית שלנו לייצר מענה טכנולוגי להעביר שיחות מהמוקד שלנו לשאר המוקדים במשטרת ישראל. וכך היה, אנחנו כמחוז דרום קיבלנו קרוב ל-40 אלף שיחות, ומתוך השיחות האלה אני מבין את תמונת המצב לפחות בשלבים הראשונים הרבה יותר טוב מהצבא.

רפי בן שטרית: זו מערכת שלצבא אין, מן הסתם. מערכת של קבלת תלונות.

העד: כן, מערכת אזרחית. היא לא נועדה לזה אבל.

שלמה אהרונישק: כמה שוטרים פחות או יותר עבדו במרחב עד שהגיע תגבור? מתי הגיע תגבור למקומות אחרים? וכמה שוטרים הוא מנה?

העד: קודם כל, ביום הזה עבדנו סה"כ כ-1,400 שוטרים, מתוכם כ-1000 כוחות תגבור,

ועוד כ-3,000 שלנו, סה"כ כ-4,000. אני כמשטרה לא מטיל את כל כובד המשקל

שלי, את כל השוטרים שלי, לבארי או לניר עוז. המשימה שלי על פי מה שאני

מכיר, תחום האחריות שלי הוא להגן על היישובים בתחום אחריותי. צה"ל יש לו

אחריות על העוטף, לי יש אחריות על באר שבע, אופקים, תל אביב, אשדוד, ולכן

המענה שלי שאני נותן כמפקד מרחב הוא מענה רחב. במתחם הנובה בערך 420

שוטרים רק למתחם ולמעטפת, ביישובים, גם ביישובי העוטף שהם לא תחת אחריות שלי, ברגע שאנחנו מבינים שאין שם כוח שמגיב אז אנחנו כן שולחים ועושים את המקסימום, וגם נהרגים שם. בקיבוץ בארי אני שולח כוח של יחידת מתפ"א, והם נכנסים לתוך בארי עם עוד בחור מהקיבוץ שגם נהרג איתם, נכנסים כי הם מקבלים דיווח איך שהם מגיעים שמתנהלת לחימה והם צריכים עזרה. השוטרים בדנ"א שלהם יודעים, המשטרה עושה את הפעולות קצת שונה מצבא. אנחנו רגילים ביום-יום לעבוד לבד. שוטרים יודעים לטפל באלימות במשפחה, תאונת דרכים, קטטה של שיכורים, וגם במחבל מתאבד שמגיע ופותח בירי. הרבה פעמים אירוע של מחבל נבלם על ידי שוטר במקום.

שלמה אהרונישקי: מי שלח את השוטרים לקיבוצים בעוטף?

העד: אצלי הכול נעשה.

שלמה אהרונישקי: באופן מסודר?

העד: נתחיל ככה, קודם כל בבוקר צריך לומר ולשבח את תגובת השוטרים, שהשוטרים לא חיכו לפקודה, ניקח לדוגמה את אופקים, ושוטרים יצאו עם כפכפים ונהלי בית ואקדח לנהל לחימה נגד המחבלים שנכנסו לעיר, ושילמו בחייהם. 15 שוטרים נרצחו בהגנה על השכונה. באופקים נהרגו 34 אזרחים, מתוכם חמישה שוטרים. אני אומר לכם בוודאות שאם השוטרים לא היו שם ועשו את מה שעשו, פשוט יצאו מהבתים וניהלו מלחמה, גם חיילים שגרים שם, ונהרגו - אחרת אופקים זה היה סדרי גודל אחרים לגמרי. 16 מחבלים חמושים לגמרי בתוך שכונת מגורים של כמה אלפים, מה שקרה בבארי זה היה אמור להיות קטן. אנחנו מצליחים לחסל אותם, כולל את האירוע המפורסם של הבית של רחל, שמצליחים חמישה מחבלים לקחת אותם בני ערובה. אנחנו מצליחים להוציא אותם ללא פגע. זה נראה מובן

מאליו, אבל זה לא. מאבק של 20 שעות, מגיע מפקד המחוז, מגיע ימ"מ, עושה

פעולה הרואית. רחל ובעלה הוצאו ללא פגע, זה לא מובן מאליו.

שלמה אהרונישקי: לך הייתה תמונת מצב על מה קורה ביישובים, ולכן שלחת כוחות כאלה או

אחרים? או מתי הייתה לך תמונת מצב שבבארי יש איקס ובניר עוז y?

למרות שהאזור תחת אחריות בט"פ של צה"ל, אמרתי, בגלל שיש לנו את קווי

העד:

100, מכיוון שהשוטרים שלי בהקשר של הנובה נמצאים שם, אני מקבל דיווחים

בקשר ובטלפון ובמוקדי 100. אני מבין לפחות את המאמצים המרכזיים. אני מבין

שיש לנו זירה אחת בנובה, זירה נוספת בקיבוץ רעים וקיבוץ בארי, שאלה

הקיבוצים הסמוכים לנובה. שם בבוקר זה עיקר הכוחות והמאמץ, ועיקר ההרוגים.

שישה שוטרים נהרגו בבארי כשהגנו על הקיבוץ. אתם יכולים לשאול את הקהילה

שם שמוקירים את התרומה הגדולה של השוטרים, שישה שוטרים וארבעה חיילים

נהרגו שם, אבל הצליחו להציל את הקיבוץ. הכול יחסי, הקיבוץ יצא בנזק יחסית

קטן. בארי, שכוחות שאנחנו שולחים לשם ומשלמים בחייהם שמונה שוטרים

בבארי. כוח שלי שאני שולח לאזור מפתחים, שמציב שם את אותו ילד בדואי,

מוציא אותו תחת קרבות אש, צוות בלשים בכלל, ומביאים אותו לסורוקה, ולולא

זה הילד היה מת. אני אזרח, אני כבר לא במשטרה, אין לי שום עניין לבוא ולהגיד

דברים. צריך לבוא ולומר שהשוטרים האלה ששילמו בחייהם פעלו בגבורה

ובנחישות, גם באזורים שהם לא באחריותם.

אני רוצה להבין, יש בשלב הזה, מה שאתה אמרת בעצם, שאתם עובדים

איל בן ראובן:

בתרחיש אחר לגמרי ממה שדמיינתם בשלב הזה. עכשיו, אחד מהדברים במצב

הזה הכי קשים והכי מסובכים זה לייצר תמונת מצב שתאפשר למפקדים להתחיל

לחלק כוחות, לתת את המשימות על פי סדר עדיפות. אני מבין שבשעה 7:30

בבוקר אתה בעצם יושב בחפ"ק. זאת אומרת שלצורך העניין אתה מתחיל לקבל את תמונת המצב כפי שמסתמנת. אני מתרשם שבצבא, ואני אומר את זה בזהירות כי אני עדיין לא יודע את כל הפרטים, כרגע נלחמים, מפקדת האוגדה נלחמת על חייה באורים, מפקד החטיבה הדרומית אסף נהרג, הצפונית יושבת גם כן באורים. לצורך העניין, אין תמונת מצב. שאלתי היא, תן לי לנסות להבין את התפתחות המערכה ביום הזה בעיניים שלך, מהחפ"ק שלך. איפה נמצא למשל בשלבים האלה, כמו שאני מכיר מערכות פיקודיות, כשיש אירוע כזה, אז למשל מפקד המחוז מגיע ותופס פיקוד, אומר אוקיי, אני המפקד עכשיו, ואני עכשיו מתחיל לנהל את הסיפור, כי אני יכול לדבר עם כל המערכות. אני רוצה שתנסה להבין, אני מבין שאת מה שהצגת לנו, אבל איפה מפקד המחוז? איפה הקשר שלך, אם יש, עם איזשהן מערכות צבאיות שאתה היית רגיל לדבר איתן באירועים כאלה? איפה הדבר הזה קורה? למשל, מתי ומי נותן פקודה לא לחסום את הצירים אלא לפתוח את הצירים? כרגע הופכים לאחד מהמוקשים הכי גדולים, למלכודת שגם אי אפשר להביא תגבורות כי הצירים חסומים. מי נותן את הפקודה הזאת לפתוח את הצירים? של מי המשימה הזאת? אלה שאלות שאני שואל כדי להבין את נושא הפיקוד והשליטה על האירוע המורכב הזה.

העד: אני אומר לפחות בעיניים של המשטרה, אני לא מפקד על הצבא, אנחנו מתחילת האירועים על האירועים. אם זה מפקד המחוז שיוצא מהבית, הוא גר בשדרות, ונפצע מיד, לדעתי סביב השעה 7:45. נפצע בכתף, חטף ירי, וממשיך לתפקד למרות שהוא פצוע. אני מדבר איתו, ואם הוא לא עונה לי אני מדבר עם האנשים סביבו, ואני מייצר לו תמונת מצב. בתמונת המצב שלי אני מייצר באמצעות חלוקה לגזרות פו"ש. על כל זיהה שאני מזהה שהיא מרכזית אני שולח מפקדים בכירים,

ואני מחלק את זה. השלב הראשון זה אופקים, מי שנמצא שם זה ניבי. עוזב את הנובה, יוצא. איך שהוא מגיע, ליד החומה של הבית של רחל אדרי, נזרק עליו רימון, נפגע בכתף, נשלח לסורוקה ועוזב שם וחוזר למשימה. ארקדי איש המו"מ מנהל את כל האירוע של צבא שמיים, עם בני ערובה. ואז יש לי עוד זירות. אני מבין מהשיח שלי עם הצבא שלצבא לוקח זמן להתארגן מהסיבות שלו. אני לא מחכה. אני שולח קצין בדרגת סנ"צ להחליף את ניבי. סנ"צ דוידוב ז"ל, מפקד תחנת רהט. אני מדבר איתו, אומר לו "ניבי עזב את הנובה, יש שם קצין, יש פיקוד, אבל כרגע זה אירוע מרכזי, סע בבקשה דחוף לנובה, תפוס פיקוד על כל הכוחות". הוא מגיע לכניסה לקיבוץ רעים, שזה ממש קילומטר מהנובה, ונכנס למארב מחבלים ונהרג במקום. בנס או גבורה של חמישה או שוטרים שהיו איתו, מצליחים לחסל את המחבלים, בערך 10-12 מחבלים, ולצאת משם. זה כוח אחד. אחרי שהוא נופל, אני שולח מפקד תחנת (?) שלום. יש אצלי תשע תחנות משטרה. אני חושב בראש איך אני מגן, למשל מפקד משטרת באר שבע התקשתי שיישאר בבאר שבע, כי ההבנה שלי שבאר שבע היא יעד. מפקד התחנה אומר לי אני אסע, אני אומר לו אתה מגן בגזרתך. אתם צריכים להבין שבקווי 100 אנחנו מקבלים המון שיחות של אזרחים שמדווחים "יש מחבלים בבאר שבע". מספיק שאזרח יוצא עם הנשק שלו לעזור לנו והוא לא על המדים, מהחלון זה נראה כמו מחבל. אנחנו שולחים שוטרים, ואני שולח את איציק בזוקשבילי, מפקד תחנת שגב שלום, אני אומר לו תשמע ג'יאה, כנראה הרוג, שולח לו מיקום, תחלץ את הגופה שלו כי הכוח נמלט והשאיר את הגופה בצד הדרך. אני אומר לו תחלץ את הגופה, ותתפוס פיקוד על הנובה. הוא מגיע עם הבת שלו ליאל, לוחמת במג"ב, מוצא את ג'יאה, מגיע לנובה ומתחיל לחלץ

אזרחים וכוחות במשך חצי יום. עד השעה 14:30 הוא הולך וחוזר, מוציא ומחלץ אנשים. בשעה 14:15 הוא נכנס לרעים וחוטף קפג ונהרג. אני שולח לבארי את סגן מפקד משטרת באר שבע, והוא אחראי על בארי. זה לא בתחום אחריות שלי, אבל אני מבין מהדיווחים שהצבא מתעכב להגיע, אז אני שולח אותו ועוד קצין סני"צ מפקד יחידת מגן, שולח את מפקד הימ"ר שלי לאזור קיבוץ מגן, צומת מגן, אזור שהייתה שם לחימה. שולח מפקדים לאזור עלומים, שמשם קיבוץ סעד וקיבוץ עלומים נחטף משם שוטר שלי, שעד היום חטוף. ניהלו שם לחימה והגנו על שני הקיבוצים. אנחנו מוצאים את עצמנו מבחינה פו"שית, בכל זירה כזאת למרות שזה לא באחריותי, אני שולח שוטרים, מחזק בעוד כוחות, מקבל דיווחים ומעבר את תמונת המצב לצבא. אני אומר לצבא בואו, תיכנסו, טובחים באנשים, טובחים בשוטרים. אני בשלב מסוים, כשאני מבין את הפער הזה בין מה שאני מציג לכם, בין האחריות של הצבא לבין העיכוב בזמנים של ההגעה של הצבא, כפי שאנחנו מכירים בפקודות, אני יודע שאמורים להיות מסוקי קרב וטנקים, וזה קורה אבל לא בהיקפים שאני מכיר. אני נוסע לפיקוד דרום. לוקח את הרכב, נוסע לחדר המלחמה של פיקוד דרום, נכנס לשם בשביל להבין מה הסיפור, מה קורה. ישבתי שם כמעט בכל המערכות.

שלמה אהרונישקי: באיזו שעה בערך?

היום הזה כל כך עמוס שאני לא זוכר, אני חושב סביב השעה 11:00. אני מבקש העד: בשיח שלי מול קצינים בפיקוד, מתחנן "טובחים בנובה, טובחים בשוטרים, תשלחו מסק"ר, תשלחו כוחות חילוץ", וזה לא קורה. אני לא מבין את התמונה כפי שאנחנו מבינים היום. אני נכנס לחמ"ל פיקוד דרום, שזה קודש הקודשים, וכשאני מדבר עם מנהל הלחימה, קצין בדרגת תא"ל, אני מבין את הפער הגדול בהבנה

של תמונת המצב. אני לא מאשים אותם, אני פשוט מוצא את עצמי עוזר לאותו מנהל לחימה לגבש את תמונת המצב כפי שאני מבין, כי לי יש קווי 100. זה המצב.

אני רוצה לשאול אותך משהו. כיוון שיש לנו מסגרת זמן, יש לי שתי שאלות שאני רוצה לשאול אותך. עד עכשיו אני מבינה ממך את המאורעות, אני מבינה מה קרה. מה שאני רוצה להבין זה שני דברים שתתמקד בהם, זה יעזור לנו ולכל מי שהאירועים האלה מעניינים אותו. בסך הכול כמה שוטרים היו במתחם הנובה בזמן הסיפור בכלל? כי אני מבינה שהיו שם שוטרים, בתשלום או לא, והיו שם כוחות נוספים של חברת אבטחה. אני רוצה להבין כמה בסך הכול אבטחו את האירוע בנובה. והדבר השני, אני רוצה ללמוד ממך לדעתך את האירועים, אנחנו טווים מכל מה שאנחנו שומעים, אבל מה לדעתך היו שם הכשלים המרכזיים? לא רק של המשטרה. הרי קרה דבר נורא מתוך כשלים. מהם הכשלים לדעתך?

ורדה אלשיך:

קודם כל השאלה הראשונה, את המסיבה ליוו 30 שוטרים בשכר, לצד 50 מאבטחים וסדרנים. ב-6:30 בבוקר, כמו שאמרתי, מכיוון שזה תחלופת המשמרת, אז יש לי כוח כפול כמעט. גם לילה וגם בוקר.

העד:

בפרש פלשת אין הגדרה של תגבור מסיבי במקרה כזה?

יהודית גריסרו:

לאן?

העד:

של שוטרים לכל האזורים.

יהודית גריסרו:

של העוטף? לא. אני לא אמור לשלוח כוחות לתוך יישובי העוטף במסגרת פרש פלשת. להפך, הצבא במסגרת התרגולים והפקודות אחראי על העוטף. אני לא אמור לשלוח שוטרים בכלל לבארי או לניר עוז.

העד:

יהודית גריסרו: סליחה שאני מתעכבת, אבל אם אני מבינה נכון את הפקודה, יש מהלך שבו

מתגברים, נניח נדבר על אירוע המסיבה או הצירים שאתם אחראיים עליהם,

במאות רבות של שוטרים שמגיעים מכל האזורים. זה לא קורה?

העד: קודם כל, זו לא הפקודה. משום שנובה זה אירוע נקודתי, שהוא לא חלק

מהפקודה. בפקודת פרש פלשת אין התייחסות לנובה, כי היא לא חלק מהתכנית.

פרש פלשת זו פקודה שמופעלת, אני לא רוצה להיכנס כי אלה פקודות חירום

שעדיין פעילות, אבל בבוקר על פי הפקודה אני אמור להפעיל כ-300 שוטרים. אני

בכוונה לא מדייק. זה קורה, ולא רק שזה קורה, מבחינת הזמנים שאנחנו עובדים

כמשטרה כשאנחנו כותבים פקודה, מרגע הפעלת הפקודה ותוך 30 דקות למשל

אתה אמור לעשות אחת שתיים שלוש, בתוך 60 דקות ארבע חמש ושש. אני יכול

להגיד לוועדה שהמשטרה עמדה באופן מלא, ובפחות מהזמנים שהוגדרה

בפקודה, כולל המשימות.

רפי בן שטרית: קודם כל, תרגיש נוח, אנחנו-

העד: אני מרגיש בנוח, אני באתי ביוזמתי. יש לי הרבה מה לספר. אם אין מספיק זמן,

אם זה לא חשוב לשמוע, אני אספר את זה במקום אחר.

רפי בן שטרית: יש לי שתי שאלות. אחת, איפה המפכ"ל מולך בכל היום הזה, או הבוקר הזה?

האם דיברתם? פנה אליך, התקשר אליך, דיווחת לו? שאלה שנייה, אם תוכל

לסכם בכותרות, בלי הרבה לפרט, שלושה-ארבעה כשלים מרכזיים ומהותיים

שאתה יכול לזהות בהתנהלות של אותו יום? גם בהיבט של המשטרה, אבל גם

בהיבטים אחרים שנחשפת אליהם, כי אמרת שהגעת לחמ"ל של פיקוד דרום.

ממש בכותרות, מה היו שלושה-ארבעה כשלים של האירוע הזה מבחינתך? איך

שאתה רואה את זה.

העד:

קודם כל, לשאלתך המפכ"ל, אני מפקד מרחב. מרחב זה מקביל לאוגדה. מפקד אוגדה לא מדבר עם הרמטכ"ל. אני מדבר עם המפקד שלי, מפקד המחוז. אני יודע שמפקד המחוז ואנשיו מדברים עם המטה הארצי, עם המפכ"ל. אני יודע בדיעבד לומר שהמפכ"ל היה באירוע מתחילתו וניהל בלבד שלו, מהלמ"ל, המרכז לניהול משברים לאומיים שיושב במטה הארצי בירושלים. אני יודע שאנחנו כמחוז ייצרנו תמונת מצב לאותו מרכז, וגם זכינו לקבל סיוע בהתאם לפקודה. אגב, בשלב ראשון זה בהתאם לפקודה. הפקודה, אני מזכיר, פרש פלשת היא פקודה ארצית שמופעלת בכל הארגון, ולכן אנחנו מקבלים כוחות מכל הארץ. שתיים, לגבי כשלים. אני יכול להגיד ולהתייחס לתפקוד משטרת ישראל, וחשוב שאתם תדעו וגם הציבור ידע, שבזכות המשטרה והשוטרים-

המשטרה לא כשלה? למשטרה מגיע צל"ש? אני מנסה להבין.

רפי בן שטרית:

העד:

אם אתה שואל שאלה, יש הבדל בין שאלה לקביעת עובדה. אם אתה קובע שיש כשל משטרתי, צר לי להגיד לך, לא רק שלא היה כשל, ואני אומר את זה כאזרח ולא כשוטר, בקשת הפרישה שלי הייתה בקיץ שעבר ובלי קשר ל-7.10, ואני מעריך את השירות שלי במשטרת ישראל, אני יכול להגיד שמשטרת ישראל ב-7.10 היא זו שהצילה את מדינת ישראל מאסון בסדרי גודל אחרים, מפגיעה במתקנים אסטרטגיים, משחיטה של אנשים. השוטרים שילמו בגופם, 58 שוטרים, 22 מהם שוטרים שלי אישית שאני מפקד שלהם. אני מניח שכל מי שהיה מפקד במשטרה ובצבא, זה כמו הילדים שלי. אני מלווה את המשפחות, לבי אתם. אלה אנשים ששילמו מחיר, קפצו זירות למרות שהם לא נדרשים לכך לפי חלוקת תחומי אחריות, לקחו משימות לא להם, קפצו עם נעלי בית. ביום הזה צריך לבוא, הבוקר איבדנו עוד שלושה שוטרים לצערי, סך הכול ב"חברות ברזל" אנחנו כבר

עם 65 שוטרים הרוגים. תעשו את ההקבלה במספרים לצה"ל, זה אולי מתקרב לאלף בהקבלה לצבא. מה שכן יש לי ביקורת שמתייחסת למשטרה היא לא בהקשר של תפקוד השוטרים והמפקדים, בכל הרמות, מרמת התחנה, המרחב, המחוז וגם המטה הארצי, שעשו הכול אבל הכול להציל את המצב. מה שכן, הייתי שמח לשני דברים שישתנו, כי בסוף אנחנו מדברים על דברים לראות איך אפשר שאחד לא יהיה דבר כזה, וחס וחלילה אם יהיה דבר כזה, שהתגובה תהיה הכי טובה שאפשר. אז אחד, מפריע לי, ואני אומר את זה כמי שהיה בהרבה מאוד תפקידים, שבתפיסת הביטחון של מדינת ישראל המשטרה לא סופרים אותה. כי אם עושים הערכת מצב ב-23:00 וב-4:00 בבוקר ויש חשש כלשהו, למה לא מעלים נציג מהמשטרה? תעלו את המפכ"ל, את ראש האגף המבצעי.

זה כשל. לזה התכוונתי, שהמשטרה לא הייתה באותה שיחה.

רפי בן שטרית:

אני אומר בצורה הכי ברורה, יש פה עיוות של שנים בתפיסת הביטחון של מדינת ישראל. המשטרה, שהיא גוף מאוד חשוב, היא גוף שיש לו יכולות מאוד גבוהות, היא הגוף שנמצא כל הזמן בשטח, המשטרה היא הגוף שמכיר הכי טוב את הדינמיקה, זו לא מסגרת צבאית שנמצאת תקופה מסוימת ומתחלפת. אני מכיר כמעט את כל בעלי התפקידים, את כל ראשי הרשויות, את כל הקמב"צים, הרבש"צים.

העד:

איפה היה השר? יש לכם שר, איפה הוא היה בכל הקומפלקס הזה? בכל האירוע. אני לא מבין את השאלה הזאת בהקשר השר.

ורדה אלשיך:

העד:

אסון כזה מתרחש עלינו, והמשטרה פועלת כמו שאתה אומר, ואני מקבלת את זה, במלוא יכולותיה ועושה את הכול ומצילה את אנשים, בעצמה נפגעת קשות.

ורדה אלשיך:

באירוע כזה השר לא מרים טלפון? לא מדבר עם מישהו? או שבגלל שהוא שומר שבת.

העד: אני לא יודע לענות לך, משום שאני בלבד אחר. אני לא מכיר את זה. לצורך העניין, כשאני הולך ומממש את המשימה שלי כגוף ביטחוני, הגורם המיניסטרילי לא בחשיבה שלי איפה אתה ובוא תביא לי. בואו ניקח רגע את השרפות בכרמל. אני מבין את השאלה, אני בכוונה לוקח את זה לאירוע אחר. ניקח את אסון הכרמל. אני זוכר את השר לביטחון פנים, יצחק אהרונוביץ', בזירה כל הזמן. האם ראיתי את השר בן גביר או מי מטעמו? אני אישית לא ראיתי אותו. אני לא יכול להגיד שראיתי אותו. יכול להיות שהוא היה, אני לא רוצה לטעות או להטעות. אולי תשאלו את מי שכן יודע לענות על זה. אני לא ראיתי אותו או את אנשיו ב-7.10 כי הייתי בלחימה, לא עסקתי בדבר הזה, ועשינו כל מה שאנחנו יודעים. אני כמרחב קיבלתי את כל התמיכה שהייתי צריך מהמחוז, ודרשתי הרבה מאוד דרישות. גם חלק שעל פי פקודה, וגם הרבה מעבר. כל מה שדרשתי, ואלה בקשות מטורפות, אתה צריך כל הזמן לאלתר "עכשיו תביא לי אוטובוסים כי צריך לפנות אנשים, תביא אוכל ושתייה לתוך הזירות כי זה יום חם ואנשים צריכים לשתות". לזה אני יכול להתייחס.

שלמה אהרונישקי: יש לי שאלה, לפני ה-7.10 קיבלתם הודעות לאיזשהם אירועים סביב הגדר? שרואים אנשים מתקרבים? או מהאוגדה? ידעת קצת שיש התראות? ידעת על הפקודה שדיברה על מה הם מתכוונים לעשות, החמאס?

העד: אתה מדבר על חומת יריחו?

שלמה אהרונישקי: נגיד.

העד: אני לא מכיר את הפקודה הזאת.

שלמה אהרונישקי: אבל נגיד תושבים התקשרו ואמרו שהם רואים אופנועים ליד הגדר? היו דברים כאלה?

העד: אני לא מכיר את זה. שתיים, אני כן יכול להגיד שהצבא והשב"כ, ואמרתי את זה בתחילת דבריי, אחת לשבוע כשאנחנו מתכנסים הם סוקרים את האירועים. האם אנחנו מופתעים לגמרי ממה שקרה שם, ובחיים לא חשבנו? זה היה ברור שיש כוונה כזאת. פקודת פרש פלשת תפקידה ותכליתה לבלום התקפה מהסוג הזה. הדבר שאני כן הופתעתי, זה אמרתי, מהמספרים ומההיקף שאני לא מכיר. בסופו של דבר ב-7.10 חדרו כ-6,000 איש מתוך כ-60 נתיבי חדירה לתוך שטח מדינת ישראל.

שלמה אהרונישקי: זאת אומרת אנשים שאמרו שהתקשרו ל-100 ואמרו שיש כל מיני אירועים סביב הגדר, אתה לא מכיר את זה?

העד: אני לא מכיר. יכול להיות שהיה.

שלמה אהרונישקי: אם מתקשרים ל-100, מה 100 עושים עם הודעה כזאת?

העד: בתוך המוקד שלנו במחוז דרום יש נציגות צה"לית. זה משהו שרץ כבר כמה שנים, שהמטרה היא לחזק את הקשר בין שני הגופים שנמצאים באותו תא שטח. אנחנו בעיקר עוסקים סביב הסוגייה של גידולי חממות סמים בשטחי האש, או בפשיעה או בפריצות לבסיסים. לכן טוב עשו בפיקוד דרום ובמחוז דרום של המשטרה שהקימו את אותו חמ"ל קטן בתוך המשטרה. אני מניח שככל שהיו דיווחים כאלה, מעבירים את הדיווח לגורם האחראי, לצה"ל. המשטרה לא אחראית על הגדר. האם לא ידענו? אנחנו כמו כולם ראינו את הנושא של הבלונים לאורך השנים, את הפרעות לאורך הגדר, שוטר יס"מ שלנו בראל ז"ל מהימ"ס

נהרג באותה תקרית. אנחנו מכירים. ברור שזה לא גבול פסטורלי. יש איומים, ואנחנו כן רואים.

ורדה אלשיך: מי היה אחראי על האירוע בנובה?

העד: באיזה הקשר?

ורדה אלשיך: על ניהול כל העסק הזה.

העד: מבחינה ביטחונית צה"ל. מבחינת סדר, תנועה, פלילי, הניהול השוטף של האירוע - משטרת ישראל.

יהודית גריסרו: אני חייבת להדגיש, זה חוזר אצלך בעדות כחוט השני, ההערכה והמסירות וההקרבה והאומץ של שוטרי ישראל שהיו בתוך האירוע ועטפו את האירוע, אין על כך עוררין וחולק. כל מה שניתן זה רק להצטרף לכל המילים שהכברת בנושא הזה. ברשותך, היות והוועדה בשבתה מנסה למצוא את הדרך לתקן את מה שצריך לתקן, אם אפשר רגע להתרומם מעבר לרובד הטקטי, ומעצם זה שהיית ממלא מקום מפקד המרחב באותה עת, האם יש משהו אחד שאתה יכול להצביע עליו שנכון לתקן אותו ברמה המערכתית? ברמת התיאום, באופן שבו תפקדתם בזמן אמת, לא מתוך אשמה, אלא מתוך הניסיון לתקן להבא?

העד: אני דיברתי כן ברמה לא של מפקד מרחב, עליתי לגובה הלאומי.

יהודית גריסרו: אמרת שלא סופרים את המשטרה.

העד: לא, אמרתי שהמשטרה לא חלק מתפיסת הביטחון. אמירה כזו היא אמירה גם מאוד ביקורתית, והיא גם בגובה 10 אלף רגל, לא בגובה שלי. זה לא טקטי, זה אסטרטגי.

יהודית גריסרו: אני מנסה בתוך האמירה הזו לקרוא עור וגידים. האם אתה, בתפקוד שלך, האם יש משהו שאתה יכול להצביע עליו ולהגיד אוקיי, יכול להיות שאחד שתיים שלוש

יכולנו לעשות אחרת? מעבר להתייחסות למשטרה כגוף, בהינתן אותם תנאים,

המשטרה על יכולותיה, יש משהו שאפשר היה לעשות אחרת?

קודם כל, ללא ספק, בתוך כאוס כזה, בתוך סט הפעולות הרחב שבוצע, אני מניח

העד:

שגם אני וגם כל שוטר שהיה שם התכוונו לעשות את הטוב ביותר. האם שגינה?

יכול להיות שכן. אנחנו בני אדם. אני יכול להגיד שזה מייסר לדעת שאזרחים

מתקשרים ואין לך מספיק כוח לשלוח אליהם, גם אם אתה לא אחראי. כשאזרח

מתקשר למשטרה ברור שאני לא אומר לו "זה תחום אחריות של צה"ל". התקשרת

אליי, אני אעשה כל שביכולתי, גם עם מה שיש וגם עם מה שאין. האם ההחלטות

הטקטיות לקחת את האנשים לימין או לשמאל, בתור מי שנמצא שם ומלווה את

העוטף, גם בתחקירים וגם בליווי של המשפחות, אני יכול להגיד שאני מגלה

שחלק מהפעולות שאנשים קיבלו החלטה, מה שנראה לוגי, במבחן התוצאה זה

ממש לא לוגי. לדוגמה, אם עכשיו יש ירי רקטי, הכניסה למיגונית זה דבר

שמתבקש מאליו, אפילו שוטרים יגידו לך להיכנס למיגונית. במבחן התוצאה, מי

שנכנס למיגונית הכניס את עצמו למלכודת מוות. חלק מהניצולים שמצאנו, אנחנו

הפנינו את כולם למקום בטוח להבנתנו, מזרחה, תתרחקו מאזור הסכנה. חלק

מהאנשים רצו הפוך, מכל מיני סיבות, מלחץ, מהיסטריה, מצאנו אותם ליד הגדר.

עכשיו, אם אתה שופט את ההחלטה נגיד שלהם, למה עשיתם את זה, זו החלטה

שגויה, אבל במבחן התוצאה זה מה שהציל את החיים שלהם. כלומר, תראו, אני

יכול להגיד שתכנית ההתקפה הזאת, חמאס יימח שמם, ארגון הטרור הנאצי הזה,

ירד לפרטי פרטים, שבאמת אל לנו לזלזל בגוף הזה, ובכלל בארגוני טרור ובכוונות

שלהם. הם לקחו את כל דרך הפעולה, בעיקר של הצבא, ונתנו לזה מענה התקפי.

אני יכול להגיד שני דברים שהם לא לקחו בחשבון. אחד, הם לא לקחו בחשבון את

השוטרים ואת המשטרה. כי השוטרים והמשטרה הם כביכול, אולי גם הם זלזלו ואמרו זה שוטרים, אבל במבחן התוצאה השוטרים הם אלה שבלמו את ההתקפה. שתיים, מסיבת הנובה, שאני יכול להגיד אולי בוודאות מוחלטת שהיא לא חלק מהתכנית המקורית של ההתקפה ב-7.10, כלומר, המחבלים, אם ניקח את קיבוץ רעים, אני יכול להגיד שהקיבוץ הותקף בערך על ידי שתי פלוגות של מחבלים, עם פיקוד מסודר, עם תכנית, עם מפות. כנ"ל בארי וניר עוז, כל יישוב, כל ציר בגזרה קיבל מענה של המחבלים, מארבים וני"ט כדי לסכל את הכוחות הצבאיים שיגיעו לסייע. לא לקחו בחשבון את המסיבה הזו. המסיבה הזו, שהותקפה על ידי מעל ל-300 מחבלים, הביאה את המחבלים להתעכב במשך שעות ולעשות מעשים נוראיים כנגד משתתפי המסיבה, אבל הכוח הזה של 300 ומשהו מחבלים שהייתה להם כנראה תכנית אחרת במסגרת ההתקפה, הנובה שיבשה להם את תכנית ההתקפה, ואני לא יודע מה אותם אנשים שנקלעו לתופת מנעו בגופם.

שלמה אהרונישקי: זו הערכה שלך, או יש לך ידיעות קצת יותר מבוססות?

העד: אני עוסק בזה רבות, גם בתקופה ששירתתי, ואני שואל הרבה שאלות.

רפי בן שטרית: הם לא ידעו על הנובה?

העד: לא, הם לא ידעו על הנובה. קודם כל, תכנית ההתקפה מן הסתם תוכננה תקופה

ארוכה. הבקשה לנובה חודש וחצי לפני, ב-9.9.23 הוגשה הבקשה, חודש לפני.

הם לא יודעים חודש לפני. גם ההתקפה של המחבלים על מתחם הנובה היא

התקפה הפוכה. אם ראינו בכל הגזרות שיטפון, מגיעים מהרצועה, נכנסים לבארי

מכיוון מערב מזרחה, בנובה המחבלים הגיעו הפוך. הם עברו את הנובה, והם

חוזרים הפוך, כשאנחנו רואים אותם סביב 8:15-8:20, הם נכנסים מ-232

מערבה אלינו. כלומר, זה לא חלק מתכנית ההתקפה המקורית. יכול להיות שתוך

כדי תקיפה הם מבינים שיש פה משהו אחר. בשבת בבוקר אין שם תנועה באזור, ופתאום הנובה מייצרת הרבה מאוד תנועה. ולכן, ואני אומר את זה גם למשפחות שאני מלווה ממתחם הנובה, שהאנשים עיכבו את ההתקפה על מדינת ישראל. השוטרים, ואזרחים טובים שבאו, ובדואים מרהט, שאנחנו כמשטרה צריך להגיד ביותר אנחנו הרבה פעמים מכיר אנשים יותר מהזווית העבריינית, ובאים ומסכנים את עצמם, ועוזרים לנו לחלץ אנשים. לא אחד ולא שניים, הרבה מאוד אנשים טובים שאין להם שום משימה ושום תפקיד, ולא מתוקף שום חוק, מגיעים ומסכנים את עצמם ועוזרים לנו. על זה צריך להגיד. אותם גיבורים, גם בכיתות הכוננות, גם הרבש"צים. תראו, הצבא כצבא במסה מתחיל להגיע רק בצהריים. לא שאין חיילים בבוקר, יש חיילים בבוקר. אני רואה את החיילים, אני רואה את מסוק הקרב מעלינו, אני שומע את מטוסי הקרב מפציצים. אבל כמסה, שאתה מצפה לראות גדודים, זה קורה רק סביב השעה 14:00-15:00 בצהריים. הלחימה מתבצעת סביב 6:30, לצורך העניין בנובה 10:00-11:00, זה נגמר. יש עדיין כל מיני תאים של תקיפה, אבל המסה של הטבח של התקיפה היא בשלוש-ארבע השעות הראשונות, ושם משטרת ישראל עמדה והגנה בגופה, ושילמה מחיר כבד מאוד. זו הסיבה שאני חוזר שוב ושוב, המשטרה הצילה את מדינת ישראל. זו לא קלישאה. אני הייתי שם, אני כמעט שילמתי בחיי, אני והשוטרים שלנו. אף אחד לא רק שלא ברח, כולם, כל המרחב וכל המחוז, ושוטרים גם מחוץ, באו ונלחמו, הצטרפו ללחימה. שוטרים אלתרו שם. רואים מחבל הרוג, לוקחים לו את ה-pg כמו בסרטים. אין לנו pg בצבא. לוקחים את הרימונים שלהם, את הקלצ'ים, וממש עושים הכול כדי להציל חיים.

שלמה אהרונישקי: מתי הגיע כוח חיילים ראשון לנובה?

העד: סביב השעה 14:30 בצהריים, אם אני זוכר נכון. אני מדבר על מסגרת, לא פה ושם חיילים שהיו וקפצו והצטרפו אלינו ללחימה. היה שם תא"ל שהגיע, לבד עם הבן שלו שהוא גם קצין באוגדה. אני לא מדבר על מעשי גבורה של יחידים, אני מדבר על מסגרות.

שלמה אהרונישקי: עשיתם תחקירים על ה-7.10?

העד: אני יכול להגיד קודם כל שכן. ביצעו תחקירים שהוצגו גם למפכ"ל הקודם, קובי שבתאי. יותר מזה, אני יכול להגיד שלפחות ברמת המחוז הדרומי, מפקד המחוז פנה לשני ניצבים בדימוס שלא קשורים לדרום וללחימה אבל שיש להם ניסיון רב, הציגו להם את החומרים, וביקשו מהם לבחון את הכשלים. אנחנו לא מעידים על עצמנו, אולי לא שמנו לב. אני יכול להגיד ששני הניצבים האלה שבדקו במסרקות את הדברים אומרים משטרת ישראל באירוע הזה, המשטרה לא חפה מטעויות ומשלמת ביוקר בביקורת הציבורית, אבל במקרה הזה המשטרה פעלה ללא דופי, בגבורה ובאומץ. אנחנו רגילים במשטרה לקבל ביקורת, הרבה פעמים בצדק. פה צריך לבוא, ואני אומר את זה לציבור, ולהצדיע לשוטרים, ולחבק את המשפחות, הרבה משפחות שאיבדו את האבא, את האח, את הבן. אנשים שיצאו, שוטרים, ונלחמו במקומות שאפילו לא חייבים להיות שם.

שלמה אהרונישקי: יש לי עוד שאלה. היו הרבה תלונות של אזרחים שהתקשרו ל-100 ולא ענו להם.

העד: אמת.

שלמה אהרונישקי: היה איזה פער בעניין הזה?

העד: כן. אמרתי, כשאנחנו מקבלים 150 אלף שיחות ביממה, שזה הרבה מעבר ליכולת של המחוז הדרומי על 12 עמדות 100 לקבל 150 אלף שיחות, גם אם אתה מדבר עם כל אחד דקה, צריך לזכור שאותם שוטרים צעירים וצעירות, ושמעתם

את זה בהקלטות, ניסו להרגיע ככל שאפשר, וכמובן להכווין את הכוחות כדי לטייב את המענה. עשו ניתוב של השיחות ממחוז דרום למחוזות אחרים. מחוז צפון, המוקד שיושב בנצרת, עונה שוטרת "משטרה שלום", ומדברת עם מישהו מקיבוץ בארי שמספר מה קורה לו. את האזרח שנמצא במצוקה לא מעניין אותו איפה השוטרת במוקד נמצאת, היא נותנת את המקסימום. ככה אנחנו מכשירים את השוטרים במוקדים, לתת את המענה הכי טוב שאפשר. אבל צריך לומר, 150 אלף שיחות ביממה בבת אחת, סביר מאוד להניח שהיו שיחות שהתפספסו. כמובן שהשתדלנו לחזור, יש מערכת שמנטרת את כל מי שלא דיברנו, וחזרנו. ודבר נוסף, הרבה שיחות היו על אותו אירוע. זה שמתקשרים חמישים שיחות מאותה זירה, שאומרים שיש מחבל בצומת רעים, זה בסדר. לפעמים הדיווח לא משנה את הכול, אנחנו מכירים את הדיווח ונותנים לו מענה.

ורדה אלשיך: אני רוצה לשאול אותך שאלה אקטואלית מהרגע. יש את אותה שיחה מפורסמת של עדן ירושלמי, זאת שהוחזרה הלילה, ובשיחה הזאת היא מבקשת ממוקד 100 "בבקשה תמצאו אותי, טוב?". מה קרה?

העד: אני לא יכול להתייחס נקודתית לאירוע הזה כי אין לי פה את כל הפרטים, אבל אני כן יכול להגיד לך שהמשטרה עם המערכות שלה, אנחנו כן יודעים שמי שמתקשר ונמצא במצוקה אנחנו יודעים לאתר אותו. עשינו הרבה מאוד איכונים בחירום, כלומר את מתקשרת ואת לא יודעת איפה את, את לא צריכה להגיד לי. גם אם השיחה התנתקה, אני עושה איכון בחירום. אני יודע איפה את. עשינו הרבה מאוד איכונים בחירום. מסוקי המשטרה שהתקדמו הכי שאפשר, אני למשל הפעלתי את המסוק המשטרתי מעל כל תא השטח בין כביש 241, שזה אופקים צומת מגן, כמה שיותר לעומק בשביל להבין ולסייע לחבריה שנמלטו מהנובה, לאתר אותם

ולהכווין אותם. אני יכול להגיד שהצלחנו להציל, בסוף בנובה נרצחו 364 איש, שזה מטורף, אי אפשר לתפוס את המספר הזה, אבל ניצלו מעל 90%. היו שם 3,800 איש, ו-346 נרצחו, ו-43 נחטפו מהמתחם. אין לי משהו לומר שיכול לנחם את המשפחות, אבל הצלחנו בפעולות שלנו מעל 90% ממתתפי המסיבה. זה לא מובן מאליו. זה היה יכול להיות אחרת אלמלא השוטרים עשו את הדברים.

ורדה אלשיך: אני בין אלה שמצטרפת לברכות לשוטרים שעשו נהדר, וכתוצאה מזה ניצלו הרבה מאוד. כיוון שיש לי את הדוגמה הזאת, מה קרה? למה אותה לא איכנו? איך זה קורה? בגלל חוסר כוח אדם?

העד: לשאלתך, באופן כללי למשטרה חסרים המון שוטרים. גם בתקינה, וגם באיוש. אני בתור מפקד מרחב הנגב חסרים לי פחות או יותר קבוע 200 שוטרים. זו תחנת משטרה, אפילו שתיים. קבוע, בכל מקום. עכשיו, ספציפית ליכולות לאכן כל אחד ואחד, אני לא יודע להתייחס לשיחה הזאת, אני לא מכיר- כלומר, אני מכיר את הסיפור שלה, לא מכיר את השיחה והאם אוכן או לא אוכן. אני לא יכול להתייחס למה שאני לא מכיר את הפרטים. אני כן יודע שהמוקד המשטרתי עשה הכול בשביל להגיע. שלחנו שוטרים גם למי שלא התקשר, למי שפצוע ולא יכול לעשות שום פעולה, שלחנו שוטרים לתוך השטח, סיירנו, הרמנו מסוקים של המשטרה, הפעלנו מתנדבים. כל מה שאפשר לחלץ אותם מתוך התופת הזאת.

שלמה אהרונישקי: יש לך דברים נוספים להגיד?
העד: אמרתי, קודם כל היה לי חשוב לתת את העדות האישית שלי, כי יש פה רבים וטובים לפניי, אבל לא היו באירוע. כלומר, הם מדברים באופן כללי. אני חושב שהחובה שלי, לא הזכות, להגיע כמי שהיה ויש ליגם את היכולת, כי פרשתי ואני אזרח, מותר לי לבוא, ולכן באתי לפה. היה לי חשוב לבוא, ותודה על הזמן

שנתתם לי להסביר את הדברים. אם אני יכול באמצעות הוועדה, צריך לחזק את המשטרה, להתייחס מבחינת תפיסת הביטחון כשווה בין שווים לגופי הביטחון האחרים. למשטרה יש יכולות מאוד גבוהות, צריך לממש את זה. כן צריך לשמור על המשטרה, לא משנה מי המפכ"ל, כל הזמן מרעשי הרקע.

הילה אביר: אני הילה אביר, אחות של איתן אביר שנרצח בנובה. אני ממקימי הוועדה.

העד: אני משתתף בצערך.

הילה אביר: תודה. אתם אומרים שהכוונתם את כל האזרחים מזרחה. כנראה הפקודה לא הועברה טוב לשטח, כי היו אנשים במיגוניות שהחזירו אותם אחורה.

העד: כן, הסברתי קודם ופספסת אותי. קודם כל, המחסומים של פרש פלשת אין להם

קשר לנובה. המחסומים היו רחוקים מהנובה. התכלית שלהם למנוע מעבר של מחבלים לתוך עומק מדינת ישראל, ופעם שנייה לא לאפשר כניסה של אזרחים לתוך העוטף. מה שאת מתכוונת הסברתי פה לוועדה. ההחלטה לחסום את כביש 232 באזור בארי ורעים היא החלטה קשה, כי אתה למעשה לוכד את מי שנשאר באותו תא שטח, אבל האפשרות השנייה זה להמשיך לתת לאנשים לנסוע כשאני יודע שבחץ השחור ובאלומים ובהמשך הדרך טובחים בכל מי שעובר שם.

הילה אביר: אני מתכוונת לכיוון נתיבות, גם שם היה חסום.

העד: מי שנסע לכיוון נתיבות לא מנענו ממנו לנסוע מזרחה.

הילה אביר: זה לא נכון, היות שלא הוקם חפ"ק משטרתי ואף אחד לא ניהל את האירוע-

שלמה אהרונישקי: הוא אמר שהוא היה בחפ"ק.

העד: אני כן יכול לומר לך שהנתונים שהוצגו לך לא נכונה, את קובעת עובדה

שהשוטרים חסמו ולא נתנו לאנשים לעבור. היה אירוע אחד בצומת נתיבות שרכב של מחבלים הגיע מכיוון שדרות, ופונה ימינה לכיוון סעד. אז יכול להיות שנקודתית

בפרק הזמן הקצר הזה, כדי לא לסכן, חוסמים כדי לאפשר טיפול. יכול להיות. אבל באופן עקרוני אנחנו חילצנו אנשים ומילטנו אותם דווקא מזרחה לכיוון נתיבות. מה שאת אומרת זה הפוך ממה שעשינו. אני מוכן לבוא ולהסביר לך. אני חושב שיש פה איזשהו נתון שאולי את לא הבנת אותו לא נכון. זה בדיוק הפוך. אגב, אחד השוטרים שהוביל לפחות מאה אנשים לכיוון הציר הזה מנתיבות זה שוטר יס"מ בשם רני דבירי, חטוף מה-7.10, וככל שידוע לנו לא בין החיים. יש לי צילום שלו בצומת סעד מכווין את כל משתתפי הנובה מזרחה. כלומר, אפילו לקחתי את ההורים שלו לסיור שם וסיפרתי להם כמה הבן שלהם גיבור בזה שחילץ אנשים והכווין אותם נכון. כי מי שיצא מהנובה, הווייז שלו לקח אותו שמאלה לכיוון כפר עזה. מי שנסע לפי הווייז כנראה לא שרד. מי שעשה מה שהשוטרים עשו, שרד וגם שרד, כי הוא התרחק מאזור הלחימה.

הילה אביר: אמרו להם לחזור אחורה ולתפוס מחנה במיגוניות. למה התחקירים שסיפרת עליהם לא פורסמו לציבור?

העד: התחקירים שבוצעו במשטרה מי שצריך להחליט לפרסם אותם זה המפכ"ל, אני לא יודע לענות לך על השאלה הזאת. אני גם לא במשטרה, אני באזרח, אבל אני מסכים איתך שבאיזשהו שלב יצטרכו לפרסם את התחקירים האלה.

שלמה אהרונישקי: יכול להיות שב"מהומה" שהייתה בשעות הראשונות היו פעמים שאנשים פעלו לא בדיוק לפי פקודה ולא בדיוק על פי פרש פלשת, הבינו איזושהי סיטואציה בשטח ואמרו בואו נפנה ימינה כי אני חושב שהבעיה בצד שמאל? יכול לקרות?

העד: אני לא מכיר משהו כזה, אבל אני יכול בהחלט להגיד, ואמרתי את זה בצורה הכי גלויה שיש - סביר להניח ששוטרים בתוך הכאוס הזה קיבלו החלטות שגויות.

ורדה אלשיך: מי שלא עושה, לא טועה.

העד: אני יכול להגיד ככלל, שהשוטרים, במבחן התוצאה של לשלוח אנשים לשדות, למנוע מהם לנסוע על כביש 232, זה לא קשור לפקודת פרש פלשת. יכול להיות שאם עכשיו שוטר היה בכניסה לבארי ואמר לרכב "תיכנס שמאלה לקיבוץ", הוא כנראה קיבל החלטה שגויה, כי בבארי בהמשך יכנסו מחבלים. אבל צריך להבין שהפעולות שנעשו תכליתן להגן על אנשים, לא לסכן אותם. במבחן התוצאה, כמו המיגונות שהן המקרה הקלאסי. מיגונות תפקידה להגן מפני ירי רקטי, לא מפני מחבלים. האם אנחנו יודעים את זה בבוקר? לא. אנשים נכנסים, הרבה מאוד אנשים נכנסים למיגונות כדי להגן על עצמם, גם שוטרים. גם אני נכנסתי בבוקר למיגונות, ואני מכיר את כל הפקודה בעל פה. מה זה אומר, שאני שגיתי? אולי.

ורדה אלשיך: אייל, אנחנו נורא מודים לך. עזרת לנו להבין כמה דברים.

שלמה אהרונישקי: תודה.

העד יוצא מן האולם.

- הישיבה ננעלה -